

ANTIGONA ZDAJ

Osebe

KLARA
ŽUPAN
BOJAN
GOSPOD GUIDO
MORILEC 1
MORILEC 2
VARNOSTIK
FILIP
SABINA
GOSPOD IZ HEIDELBERGA

Drama je bila prvič uprizorjena 19. oktobra 2010 v Avstriji (Theater im Keller. Graz). Igrali so:

KLARA	Mayuna Hasebe
ŽUPAN	Alfred Haidacher
BOJAN	Alexander Kropsch
GOSPOD GUIDO	Tino G. Schubert
MORILEC 1	Ute Walluschek – Walfeld
MORILEC 2	Bernd Sracnik
VARNOSTIK	Anreas M. E. Hierzer
FILIP	Christian Krall
SABINA	Ewa Wutz
GOSPOD IZ HEIDELBERGA	Roots Wallner

Dramo je režiral Alfred Haidacher.

Prvo dejanje

Pokopališče nad manjšim obmorskim mestecem. Letni čas: pozna pomlad. Zadaj desno vogal kapelice, levo spredaj drevo (lahko samo deblo, lahko tudi spodnji del krošnje). Pokopališče (na blagi vzpetini, pretežno prodnato, z redkimi šopi trave) je razdejano, večina grobov je odprtih, samo eden je nedotaknjen. In okrašen s svežimi rožami. Osebe vstopajo in izstopajo zadaj (mimo kapelice) in spredaj (mimo drevesa).

1.

Luči v dvorani ugasnejo. V kapelici na odru začne biti ura. Po enajstem udarcu se dvigne zavesa in razkrije prazno pokopališče. Skozi vhodna vrata gledališke dvorane vstopi Turistična vodička (ki bo pozneje nastopila v vlogi Sabine). Sledi ji skupina godrnjavih turistov. Sestavljajo jo gospodje, ki bodo pozneje nastopili v vlogah Gospoda iz Heidelberga (Turist 1), Gospoda Guida (Turist 2), Varnostnik (Turist 3), Filipa (Turist 4) in Župana (Turist 5). Samo Morilec 1, Morilec 2 in Bojan so v vlogah, ki jih bodo ohranili do konca predstave. Vsi imajo v rokah ali čez ramena torbe, kamere, fotoaparate.

VODIČKA: Kar za mano, gospodje. Nič se ne bojte, duhovi mrtvih so že vsi pobegnili.

TURIST 1: *zadihan* Duhov me ni strah, bojim se, da mi bodo odpadle noge.

TURIST 2: Saj res, s tako naglico v hrib, popolnoma nepotrebno.

VODIČKA: Če si hočemo ogledati vse na sporedu, se moramo držati urnika.

TURIST 3: Vseeno ni treba divjati. Nismo vsi istih let.

MORILEC 1: Predvsem pa ne iste teže.

TURIST 3: Na kaj namigujete?

MORILEC 2: Moj kolega se samo šali, tudi midva misliva, da si je treba za ogled znamenitosti vzeti čas.

TURIST 4: Z brezveznim čvekanjem ga bomo izgubili še več.

TURIST 1: Te agencije se bom odslej izogibal.

VODIČKA: Boste zmogli do sem, gospod? Tukaj se bomo za nekaj časa ustavili.

MORILEC 1: Lahko se uležete v enega od grobov.

MORILEC 2: Preverite, ali je dovolj udoben.

MORILEC 1: Si odpočijete.

BOJAN: *pristopi k Turistu 1* Vam pomagam?

TURIST 1: Lepo od vas, hvala.

BOJAN: *pomaga Turistu 1 na oder* Počasi, saj bo šlo.

VODIČKA: Smo vsi tukaj?

TURIST 1: *se ozre naokrog* Kje pa je?

VODIČKA: Kdo, gospod?

TURIST 1: Punca, o kateri pišejo časopisi.

TURIST 3: Zaradi nje smo prišli.

TURIST 1: Punca, ki straži grob svojega brata.

Vsi se ozrejo proti okrašenemu grobu.

VODIČKA: Morda je skočila po sendvič.

TURIST 3: Ampak rekli ste –

TURIST 5: A lahko nehamo s tem in dovolimo gospodični, da opravlja svoje delo?

VODIČKA: Hvala, gospod.

TURIST 3: Ne vem, zakaj se je treba razburjati.

VODIČKA: Torej. Županove nečakinje res ni ob grobu, a prepričana sem, da se bo vsak čas vrnila. In potem jo lahko fotografirate.

TURIST 1: Jaz bi se fotografiral z njo.
VODIČKA: To bo malo težje.
TURIST 5: Paziti boste morali, da vam ne izpraska oči.
TURIST 3: Potem je res, kar pravijo?
VODIČKA: Kaj, gospod?
TURIST 3: Da je premaknjena.
VODIČKA: Vsekakor bo varneje, da se ji preveč ne približate.
TURIST 2: Kako pa se je vse to začelo?
VODIČKA: S hotelom. Ga vidite, spodaj pod hribom?

Vodička pokaže z roko, vsi pogledajo v isto smer.

MORILEC 1: Hotel Golf.
MORILEC 2: Kazino za Italijane z debelimi mošnjami.
MORILEC 1: V vsaki sobi jacuzzi.
MORILEC 2: Postrežba 24 ur na dan.
MORILEC 1: Vodne postelje za veselo guncanje z Ukrajinkami.
MORILEC 2: Ali z domačimi dečvami, ki rade zaslužijo kaj postrani.
MORILEC 1: Nemoten pogled na morje.
MORILEC 2: Na televiziji že vrtijo oglase.
MORILEC 1: Čprav je hotel še vedno brez strehe.
MORILEC 2: In brez elektrike.
MORILEC 1: In brez igrišča za golf.
TURIST 4: Dajta no, vidva.
VODIČKA: Skratka, če smem nadaljevati. Župan tega prelepega letovišča je pridobil tuje vlagatelje za gradnjo luksuznega hotela s kazinom in igriščem za golf.
TURIST 3: Kar sploh ni slaba ideja.
VODIČKA: Žal se je zataknilo pri golfu. Premajna parcela. Župan je moral dokupiti nekaj hektarov na drugi strani pokopališča.
TURIST 2: Saj tudi je, če se časopisi ne motijo.
VODIČKA: Res je. In ravno to je problem.
TURIST 3: Zakaj?
VODIČKA: Sredi igrišča se je znašlo pokopališče.
TURIST 1: To pa res ni nič takega.
TURIST 5: Oh dajte no. Res smo tudi sredi življenja na pragu smrti, ampak kdo bi se hotel soočiti s tem med igro golfa na letnem dopustu?

TURIST 3: Jaz gotovo ne.

TURIST 1: Pa bi golf ukinil in ohranil samo kazino.

VODIČKA: Tuji vlagatelji se s tem niso strinjali. Rekli so, da hočejo igrišče za golf ali pa se umaknejo iz posla.

TURIST 3: S tujci so vedno težave.

VODIČKA: Skratka, župan se je znašel pred hudo dilemo. Da na vse skupaj pozabi ali preseli pokopališče.

TURIST 2: Kar je storil, kot piše v časopisih.

VODIČKA: Tako je. Na drugi strani hriba je kupil kos zemlje, da bi dal sezidati krematorij. Lastnikom grobov je ponudil odškodnino in drug za drugim so podpisali dovoljenje za izkop svojcev.

TURIST 4: Vsi razen enega. Oziroma ene.

VODIČKA: Županove nečakinje Klare. Ki je rekla, da ne bo nikoli dovolila izkopa svojega brata.

TURIST 3: Zakaj ne?

TURIST 4: Ker so tla, v katera polagamo mrtve k počitku, sveta, je rekla.

TURIST 3: Smešno.

VODIČKA: In da naj turisti igrajo golf okoli njegovega groba, če hočejo.

TURIST 4: In tukaj se je zadeva ustavila.

TURIST 3: Župan bo že našel način, da premakne stvari naprej.

TURIST 1: Ta punca mora biti res grozno trmasta.

BOJAN: Brez dvoma tega ne počne brez razlogov.

TURIST 3: V nobenem časopisu nisem našel prijazne besede o njej.

BOJAN: Oh, saj menda ne berete vseh.

TURIST 3: Kaj pa imate od tega, da jo branite?

BOJAN: Branim jo, ker ne veste, o čem govorite.

VODIČKA: Gospodje ...

TURIST 1: Pa se res preživlja s petjem žalostink na pogrebih?

TURIST 5: Res. In jaz sem jo slišal. Na cerkveni poroki mojega nečaka je zapela Avemarijo. V glavnem jo najemajo za pogrebe, ampak tu in tam jo hoče kdo na poroki.

TURIST 1: Pa v redu poje?

TURIST 5: Bil sem presunjen.

TURIST 1: Ker zato sem prišel na to turo. Da jo slišim peti, in se z njo fotografiram.

TURIST 4: *zavzdihne* Ojoj ...

TURIST 1: Se lahko vrnemo po večerji? Takrat bo mogoče tukaj.

VODIČKA: Po večerji je programa za danes konec.

TURIST 1: Ampak za to smo plačali –

VODIČKA: Ne, gospod. V programu je ogled pokopališča, to je vse. Nikjer ni omenjeno, da boste punco videli, kaj šele, da bo pela za vas.

TURIST 1: Ampak da je niti ne vidimo ...

VODIČKA: Gospod, če jo želite videti, počakajte, da se vrne. Mi pa gremo.

TURIST 1: Pritožil se bom.

VODIČKA: *ploskne z rokami* Gremo, gospodje. Mimo kapelice in po drugi strani navzdol.

Drug za drugim se odpravijo mimo okrašenega groba proti vogalu kapelice, Vodička in Bojan na repu.

TURIST 2: Poglej te rože. Pravzaprav si punca zasluži občudovanje.

TURIST 4: Spodaj v mestu ne mislijo tako.

TURIST 2: Seveda, hotel bi prinesel delovna mesta.

TURIST 4: Veliko delovnih mest.

VODIČKA: Gremo, gospodje, juha se bo shladila.

TURIST 2: Prej ali slej bodo prišli in jo odstranili. Zlepa ali zgrda.

TURIST 3: Županova nečakinja je. Vzgojil jo je kot lastno hčerko. Menda ji ne bo storil hudega.

TURIST 4: Pod strašnim pritiskom je.

TURIST 3: Ampak drugače razumen človek, pravijo. Zelo sposoben, ljudje ga cenijo.

TURIST 2: Neko rešitev bo moral najti.

Drug za drugim izginejo za kapelico. Vodička se ozre in pogleda Bojana, ki stoji ob grobu.

VODIČKA: Občudujete nagrobni kamen?

BOJAN: Zanimiv napis. "Počivaj v miru za vse večne čase."

VODIČKA: Izjemna punca, ni kaj.

BOJAN: Pravzaprav jo poznam. Ko sem bil majhen, smo sem prihajali na dopust. Moji starši so blizu plaže smo imeli hiško. Zdaj je ni več, zdaj je tam Interspar. Ampak to pokopališče! Zdelo se mi je najlepši kraj na svetu. Črn marmor, bel marmor, kipi ...

VODIČKA: Vem.

BOJAN: In tišina. Kljub burji in zvokom morja – popolna tišina.

VODIČKA: Očitno pogrešate tiste čase.

BOJAN: Zelo. Tu smo se shajali. Med nagrobnimi kamni. Klara, njena brata, njena sestra, županov sin Filip. In jaz.

VODIČKA: Njena brata?

BOJAN: Dvojčka. Andrej in Uroš. Nikoli ju nisem ločil. Ampak Klara ... ona je vedela. Imela je rada Andreja. Uroša je prenašala. Komaj.

VODIČKA: In kateri je ... *Pomigne proti grobu.*

BOJAN: Andrej. Uroša so kremirali. Skupaj sta umrla v prometni nesreči.

VODIČKA: Niso ravno srečna družina.

BOJAN: Ne.

VODIČKA: *se premakne* Boste prišli za nami?

BOJAN: Ne vem.

Vodička odide za kapelico, Bojan se posprehodi nazaj do drevesa. Zastrmi se v krošnjo nad sabo. Iz žepa potegne mobilnel in vtipka številko.

BOJAN: Živjo, Boris, jaz sem zdaj tukaj, na pokopališču ... Ne, Boris, ni mi jasno, kaj upam posneti. Mogoče nič. Mogoče kaj, kar bo župana spravilo za deset let v zapor. Sploh pa bodo posnetki le dokazno gradivo v okviru dokumentarca, ki bo imel širšo zasnovo ... Glej, vse to sva že stokrat premlela, nimam časa, vsak trenutek lahko kdo pride ... Mi lahko zagotoviš, da senzor reagira tudi na zvok, ne samo na gibanje? ... Skratka, kakor hitro na pokopališču zacvili miš, bo kamera začela snemati ... Tri ure, Boris, dal si mi specialno baterijo za triurno snemanje! ... No, v redu ... Ne, kamera je že v krošnji. Namestil sem jo danes zjutraj ... Ampak spomnil sem se na možnost dežja, zato te kličem ... Kaj? ... Ja, vem, da je kamera zavita v neko plastiko ...

Vodoodporna? ... Si prepričan? Hvala bogu, mi vsaj ne bo treba še enkrat plezati gor ... Nekdo prihaja.

Porine mobilitel v žep.

2

Izza kapelice pride obilen, na kratko pristrižen gospod srednjih let, oblečen v moder delovni kombinezon. Na levem ramenu ima raševinasto vrečo, na desnem lopato in motiko. Opazi Bojana in se ustavi.

BOJAN: *stopi proti prišleku* Vi pa ste najbrž grobar.

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: Neke vrste. In vi?

BOJAN: S televizije sem. Snemam dokumentarec o redkih primorskih pticah.

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: Ko sem bil majhen, jih je bilo veliko. Zdaj moram napeti oči, da kakšno zagledam.

Odloži vrečo, položi lopato in motiko na tla poleg napol izkopanega groba.

BOJAN: Ja, marsikaj je izginilo, odkar je te kraje dosegla civilizacija.

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: Ma kakšna civilizacija? A niste opazili, kako hitro ugasne zelena luč za pešce?

S težavo zleze v grob in seže po lopati.

BOJAN: Bo tukaj kdo pokopan? Mislim, glede na to, da so vsa trupla odpeljali drugam.

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: Torej veste, kaj se dogaja.

BOJAN: Saj piše v vseh časopisih.

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: Zakaj potem snemate ptice? Naredite oddajo o grdobiji, ki jo doživlja ta kraj.

BOJAN: Ne vem, če bi župan dovolil, da se televizija vtika v njegove posle.

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: Televizija ima *dolžnost*, da se vtika v njegove posle. Jaz že dvajset let živim v Heidelbergu. Imam restavracijo. Tam je ni stvari, v katero se televizija ne bi smela vtakniti.

BOJAN: Čakajte ... A niste rekli, da ste grobar?

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: Samo ta večer. Prišel sem pokopat mater.

BOJAN: Kar sami?

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: Drugi so jo izgrebli, jaz jo bom zakopal nazaj. *Seže v vrečo in izvleče lobanjo*. Krasna je bila moja mama. Prava gospa. Po njenem pogrebu je grobar rekel, da lepšega trupla na tem hribu še ni zagrebel.

BOJAN: Res lepa lobanja.

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: In kje jo najdem? V dvorani gasilskega doma! Kjer kosti izkopanih v vrečah čakajo, da jih sežgejo! Krematorij pa so komaj začeli graditi.

BOJAN: Nobenega groba niso odstranili brez pisnega dovoljenja svojcev.

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: Moja mama je imela dva. Mene in mojega brata. On je podpisal, jaz nisem.

BOJAN: In zdaj boste mamó zakopali nazaj.

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: Ne samo to. Dal ji bom postaviti spomenik iz črnega marmorja. A veste, da je bilo to najlepše pokopališče na celi obali?

BOJAN: Pa župan ve, kaj nameravate narediti?

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: Poslal sem mu uradno pismo o svoji nameri, za vsak primer. *Položi lobanjo nazaj v vrečo in prime lopato*. Moram začeti.

BOJAN: Nočem vas strašiti, ampak – bodite previdni.

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: Nimam se česa bati.

BOJAN: odide za kapelico. Gospod začne poglobljati jamo. Potem se ustavi, odloži lopato in seže v vrečo. Nekaj časa brska po njej, naposled izvleče papirnat zavoj. Iz njega izmota burek. Nasloni se ob rob jame in odgrizne kos.

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: Oprosti, mama. Cel dan nisem jedel.

3.

Mimo drevesa prideta Moruilec 1 in Morilec 2. Gospod neha jesti in ju odprtih ust gleda. Naredi še en negotov grižljaj. Morilca se napotita proti njemu.

MORILEC 1: Dober večer, gospod.

MORILEC 2: In dober dan, lahko noč, good-bye.

MORILEC 1: Vidim, da večerjate. Motiva?

Gospod iz heidelberga zmeden odkima.

MORILEC 2: A je to burek?

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: Zelo dober.

MORILEC 2: Dajte, da vidim.

Gospod mu pomoli zavojček z burekom. Morilec odgrizne kos in dvakrat požveči; izpljune.

MORILEC 2: Burek? Sto let stara prekmurska gibanica.

MORILEC 1: *mu vzame burek iz roke, odgrizne kos, požveči, izpljune*
Postan sirov štrudl!

Vrne zavojček Gospodu iz Heidelberga.

MORILEC 2: Zakaj to jeste? Bi se radi zastrupili?

MORILEC 1: Kopljete grob? Pa ne zase?

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: Zakopavam kosti svoje matere.

MORILEC 1: Za to potrebujete dovoljenje.

MORILEC 2: Ga imate?

MORILEC 1: Če ga nimate, se bo moj kolega ful razjezil, a ne, kolega?

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: Lahko jih odnesem nazaj. Če hočeta.

MORILEC 2: Nazaj?

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: V gasilski dom. Lobanjo, kosti, vse.

MORILEC 1: Kaj praviš, kolega? Gospoda mika, da bi še nekaj časa užival radosti življenja.

MORILEC 2: Tudi mene bi.

MORILEC 1: Edini problem je, da bi midva ostala brez honorarja.

MORILEC 2: To ne gre, potem bi moji otroci stradali.

MORILEC 1: Na žalost, gospod, moramo mi, honorarci, vzeti, kar nam kdo ponudi.

MORILEC 2: Razen če znate zapeti slovensko himno. Kako se že imenuje?

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: Zdravljica.

MORILEC 2: No, da slišimo.

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: "Naj žive narodi, ki hrepene dočakat dan ..."

MORILEC 2: "Živé naj vsi narodi, ki hrepene dočakat dan, da koder sonce hodi, prepir iz sveta bo pregnan ..."

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: "... da rojak prost bo vsak, ne vrag, le sosed bo mejak."

MORILEC 2: Od začetka. Ajde, gospod. Zapojte nam himno.

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: *se v obupu ozre k Morilcu* / Nimam posluha.

MORILEC 1: Jaz tudi ne.

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: Gospod ...

MORILEC 2: Želite, da štejem do pet?

Morilec 1 in Morilec 2 izvlečeta pištoli in začneta odštevati.

MORILEC 2: En.

MORILEC 1: Dva.

MORILEC 2: Tri.

MORILEC 1: Štiri.

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: *začne hitro fušati* "Žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat dan, da koder sonce hodi, ne rojak, ampak vrag bo sosed in mejak."

MORILEC 2: Gospod se norčuje iz domovine.

MORILEC 1: Iz našega največjega pesnika!

GOSPOD IZ HEIDELBERGA: Rekel sem, da nimam posluha –

Morilec 1 in Morilec 2 uperita pištoli v Gospoda iz Heidelberga.

MORILEC 2: "V sovražnike z oblakov rodu naj našga trešči grom!"

Oba naenkrat ustrelita. Gospod iz Heidelberga se zvrne in obleži v grobu.

MORILEC 1: *se razburi* Kaj si pa naredil?

MORILEC 2: Nič.

MORILEC 1: V srce si ga ustrelil!

MORILEC 2: Ti tudi.

MORILEC 1: Dogovorjena sva. Ti v glavo, jaz v srce.

MORILEC 2: Ali obratno. Sam si rekel.

MORILEC 1: Kdaj? Nikoli.

MORILEC 2: Malo prej.

MORILEC 1: Zdaj ima dve krogli v srcu.

MORILEC 2: Misliš, da potrebuje še eno v glavi?

MORILEC 1: Ne, dovolj je dobil.

MORILEC 2: Če sem napravil feler, ga bom popravil. *Ustrelil v grob.*

Evo, zdaj ima kroglo tudi možganih. On tega ne ve, ampak glavno je, da si ti srečen.

MORILEC 1: Vzemi lopato.

4

Pospravi pištolo in pograbi motiko. Morilec pospravi pištolo in vzame lopato. Začneta zakopavati Gospoda iz Heidelberga.

MORILEC 2: Poslušaj, kolega. Zdajle enkrat bi morala nehati s tem.

MORILEC 1: Zakaj?

MORILEC 2: Naj ljudje umrejo naravne smrti.

MORILEC 1: Misliš, v prometni nesreči?

MORILEC 2: To ni posel za poštene ljudi.

MORILEC 1: Zato pa iščem pošteno delo.

MORILEC 2: A se šališ?

MORILEC 1: Kmalu ga bom dobil. Spodaj v hotelu.

MORILEC 2: In kaj boš – direktor?

MORILEC 1: Šef varnostnikov.

MORILEC 2: Še dobro, da zakopavam nedolžnega človeka, drugače bi me razneslo od smeha.

MORILEC 1: Redno delo, redna plača, penzija.

MORILEC 2: Če s tem nadaljujeva, bova penzijo dočakala med štirimi stenami.

MORILEC 1: Ajde, hitro poravnaj še tisto na svoji strani.

Poravnata zemljo na vrhu groba. Videti je, kot da groba nikdar ni bilo.

MORILEC 2: Sranje. Pozabila sva zakopati motiko in lopato.

MORILEC 1: Točno. Namesto tega sva zakopala tvoje možgane.

MORILEC 2: Jebeš možgane. Meni je žal za burek, ki je ostal v grobu.

MORILEC 1: Greva, pa ti bom enega plačal.

MORILEC 2: Kje, spodaj v mestu?

MORILEC 1: Burek in pivo.

MORILEC 2: Imam boljši predlog. Da vrževa motiko in lopato v avto, pritisneva na plin in izgineva tako hitro, da se bo kadilo za nama.

MORILEC 1: Imam poslovni sestanek.

MORILEC 2: Ti pojdi, jaz te počakam.

Izvleče škatlico cigaret, si eno prižge. Začne hoditi med grobovi gor in dol.

MORILEC 1: Pa ne da si živčen.

MORILEC 2: Živčen sem, ker se mi zdi zamalo ubiti človeka za tisoč evrov. Zakaj si pristal na takšno ponižanje?

MORILEC 1: Ni šlo drugače.

MORILEC 2: Kdo je ta škrt?

MORILEC 1: Zelo pomemben gospod.

MORILEC 2: Skrajni čas je, da zapustiva te kraje in si najdeva posej v Parizu, Berlinu, Londonu.

MORILEC 1: Pri nas je najboljše.

MORILEC 2: A se hecaš? Ljudem zabijam krogle v glave, ropam banke, trgovine, bencinske pumpe, in kakšen status imam v družbi? Jebeš državo, v kateri niti kriminallec ne more dostojno živeti.

MORILEC 1: Greva?

Morilec 2 se ustavi pod drevesom, njegovo pozornost pritegne temna gmota v krošnji.

MORILEC 2: Ej, kolega. Kaj je to? *Pokaže s prstom.*

MORILEC 1: *se približa in pogleda navzgor* Štorkljino gnezdo.

MORILEC 2: A se hecaš? Tam spodaj je morje.

MORILEC 1: Štorklje imajo velika krila, daleč letijo.

MORILEC 2: Nehaj me zajebavati. To ni štorkljino gnezdo.

MORILEC 1: Splezaj gor in poglej.

MORILEC 2: Ti splezaj gor in poglej.

MORILEC 1: Imaš aparat?

MORILEC 2: *seže v žep in izvleče digitalni fotoapar*at Nikoli brez njega.

MORILEC 1: Poslikaj, presnami na računalnik, povečaj, pa boš videl.

*Morilec 2 dvigne fotoapar*at, kolikor mu dopušča dolžina rok, pritisne na sprožilec.

MORILEC 2: Kaj če je bomba?

MORILEC 1: Stoprocentno. Zato so vsi mrtvi pobegnili.

MORILEC 2: *porine fotoapar*at nazaj v žep Razen enega. Ki leži v okrašenem grobu.

MORILEC 1: Malo preveč bije v oči ta grob. Za moj okus.

MORILEC 2: Strinjam se.

MORILEC 1: Kaj bova naredila?

MORILEC 2: *odvrže ogorek in ga pohodi* Imava čas?

MORILEC 1: *pogleda na uro* Nimava. Greva na burek.

Pobere motiko in se odpravi proti vogalu kapelice.

MORILEC 2: *pobere lopato in pohiti za njim* Je cerkev odprta?

MORILEC 1: Zakaj, bi se rad spovedal?

MORILEC 2: Ko sem bil majhen, sem si želel postati zvonar.

Izgineta za vogalom. V kapelici zaklenkajo zvonovi, zelo neubrano, srhljivo.

Luči ugasnejo.

5.

Ko se znova prižgejo, je dan; pokopališče se kopa v soncu. Izza kapelice pride Klara s platneno torbo čez rame. Približa se grobu, se ustavi, globoko zajame sapo. Rože na kamnu so pomendrane, nagrobni kamen je počečkan z grafiti.

KLARA: O moj Bog ...

Zajoka. Skuša popraviti razdejanje na grobu; umakne roke, kot da se ga ne upa dotakniti.

Saj sem vedela ...

Iz naramne torbe izbrska papirnate robčke, si briše solze. Se ozre, da bi videla, kam naj odvrže zmečkan robček, ga naposled porine v torbo.

Oprosti, Andrej ... Odslej se ne premaknem od tu ...

Poklekne, zapre oči in sklene roke, kot da tiho moli. Potem hitro seže v torbico, izvleče mobilni telefon, vtipka številko, počaka.

Gospod Guido, kje ste? ... Samo nekaj ur me ni bilo, pa so že poteptali grob ... Na nagrobnik so narisali ogabne grafite ... Prosim, gospod Guido ... Potrebujem vas.

Pospravi mobilnel. Vstane in za trenutek stoji. Potem skuša s papirnatim robčkom odstraniti grafite z nagrobnega kamna. Brez uspeha.

Ubila jih bom ...

Spet jo premaga jok. Izza vogala kapelice pride Bojan. Klara ga zagleda in se ustraši.

BOJAN: Klara ...

KLARA: Se poznavata?

BOJAN: Na tem pokopališču smo se igrali. Skoraj vsako poletje.

KLARA: Bojan?!?! Moj Bog, kako si zrasel!

BOJAN: Ti pa tudi. Zrasla in odrasla.

KLARA: Odrasla mogoče, nisem pa dorasla temu, kar se dogaja.

BOJAN: Vem, kaj se dogaja.

KLARA: Veš?

BOJAN: *počepne ob njej* Trudim se, da bi izvedel kar največ. Pet let sem delal za nacionalno televizijo. Zdaj sem svobodni novinar.

KLARA: *pogleda proč* Še eden.

BOJAN: Klara ...

KLARA: Si prebral, kaj vse so napisali o meni?!

BOJAN: Sem.

BOJAN: In kaj bi rad? Intervju?

BOJAN: Ne ...

KLARA: Poglej, kaj so naredili. *Spet ji potegne na jok.*

BOJAN: Klara, ozračje v mestu je strupeno. To je le prvi od nizkih udarcev, ki jih moraš pričakovati.

KLARA: Zakaj, zakaj?

BOJAN: Skoraj dvesto ljudi čaka na delovna mesta.

KLARA: To mi ves čas govori moj stric!

BOJAN: Potem veš, da te on ne bo zaščitil.

KLARA: Moj stric ne bo storil ničesar, kar bi me ogrozilo. Rad me ima.

BOJAN: Klara –

KLARA: Stopi do njega, povprašaj ga o načrtih, novinar si, moral te bo sprejeti.

BOJAN: Ne bo me. Sem že poskusil.

KLARA: Bom jaz govorila z njim.

BOJAN: Ne! – prosim. Dogodke nadziramo, snemamo, kar je mogoče posneti. Kar koli se bo zgodilo, bomo imeli dokazno gradivo. Gre za tvojo varnost.

KLARA: Ne potrebujem viteza varuha.

BOJAN: *premor* Potem mi dovoli, da ti povem vsaj nekaj.

KLARA: Oprosti, Bojan. Nisem te hotela užaliti. Spominjam se, da si takrat, ko smo se tukaj shajali, nekaj čutil do mene.

BOJAN: Takrat smo bili še otroci, Klara.

KLARA: Zdaj nismo več?

BOJAN: Zdaj smo v letih, ko moramo sami poskrbeti za svojo varnost. Še posebej, če smo komu napoti.

KLARA: Verjetno imaš veliko opravkov.

BOJAN: Samo nekaj bi ti še rad povedal –

Klari zazvoni mobilni telefon. Potegne ga iz torbice, skoraj z olajšanjem.

KLARA: Gospod Guido ... Ne! ... O moj Bog! ... Kje ste? ... Počakajte, pridem po vas. *Pospravi mobilni telefon, si obesiti torbico čez rame.* Moj nekdanji profesor ... Slep je, spotaknil se je in padel ... Moram po njega.

Se odpravi proti vogalu kapelice.

BOJAN: Klara! *Klara se obrne. Bojan ji pomoli vizitko.* Pokliči, če se bodo stvari zapletle.

KLARA: *rahlo nestrpno* Prav, prav.

Klara porine vizitko v torbico in izgine za vogalom kapelice. Bojan gre do drevesa in pogleda v krošnjo. Odide.

6.

Izza vogala kapelice prideta Klara in gospod Guido. Klara ga drži za desni komolec in ga podpira. Gospod je visok eleganten starec sivih las s temnimi očali, kakršne po navadi nosijo slepci – nekoliko spominja na Borgesa. Oblečen je v črno obleko z navpičnimi progami, kravato ima postrani in le napol zavezano, v levi roki drži košarico s svežim cvetjem, v desni slepčevo palico Pod pazduho stiska zložljiv stolček.

KLARA: Tukajle, gospod Guido ... Previdno ... Dajte mi stol. *Potegne mu stol izpod roke, ga razpre in postavi na tla. Pomaga mu, da sede vanj, košaro z rožami mu vzame iz roke. Ste se potolkli?*

GOSPOD GUIDO: Ni tako grozno.

KLARA: Gospod Guido, kje ste dobili te rože?!

GOSPOD GUIDO: Spotoma. Prosil sem za najlepše.

KLARA: Ko bi videli, kako so onečastili Andrejev grob!

GOSPOD GUIDO: Lahko si predstavljam.

KLARA: Uredila ga bom nazaj, kot je bil. Koliko vam dolgujem?

GOSPOD GUIDO: Prijazen nasmeh.

KLARA: *ga stisne za roko* Vi sploh ne veste ... Če pomislim, da sem imela pri vas popravni izpit iz matematike!

GOSPOD GUIDO: *In filozofije.*

KLARA: Dovolite, da vam popravim kravato. *Mu popravlja kravato. Zmeraj ste bili tako lepi. Kot gimnazijka sem bila kar zaljubljenaa v vas.*

GOSPOD GUIDO: Še dobro, da nisem vedel.

KLARA: Tako kot vse druge dijakinje.

GOSPOD GUIDO: Kako ti lahko pomagam?

KLARA: Postajam hudobna. Sklenila sem, da ne bom več govorila s svojo sestro.

GOSPOD GUIDO: Zakaj ne?

KLARA: Očita mi, da sploh ne vem, kakšen je svet, v katerega nas je pahnila usoda.

GOSPOD GUIDO: Se ti zdi, da veš?

KLARA: Vedno sem bila rahlo ... zmedena. To priznam. Labilna, je bila diagnoza.

GOSPOD GUIDO: Ampak zdaj nisi več?

KLARA: Kaj menite?

GOSPOD GUIDO: Težko bi rekel.

KLARA: So trenutki v življenju, a ne, ko si ne smemo postavljati vprašanj.

GOSPOD GUIDO: So.

KLARA: Ko se moramo predati občutku.

GOSPOD GUIDO: So taki trenutki.

KLARA: GOSPOD GUIDO:, dajte mi roko. *Gospod Guido ji poda roko. Klara jo prime in si jo položi v naročje.* Tako sem sama.

GOSPOD GUIDO: S tabo sem.

KLARA: *si položi Guidovo dlan na lice* Tako dolgo me nihče ni pobožal.

GOSPOD GUIDO: *jo z drugo roko poboža po glavi* Vse bo še v redu.

KLARA: Imate svojce, gospod profesor?

GOSPOD GUIDO: Samo še nekaj prijateljev.

KLARA: Ampak zdravi ste, a niste? Vas kaj boli?

GOSPOD GUIDO: Samo srce.

KLARA: *zaskrbljeno* Srce vas boli?

GOSPOD GUIDO: Ko se spomnim, kaj se dogaja v tem kraju.

KLARA: *vstane* Gospod Guido, ko se spomnim, kaj se dogaja v tem kraju, me zaboli srce po celem telesu! Od zdaj naprej bom samo še jokala.

Pobrska po torbici, da bi izvlekla robčke. Opazi, da ji gospod Gudio moli lepo zložen robec, ki ga je potegnil iz prsnega žepa. Klara ga sprejme in si obriše oči.

GOSPOD GUIDO: V redu?

KLARA: Vi ste zadnji romantik na svetu. Sploh pa edini, ki ga poznam.

Začne pospravljati nered na grobu in ga krasiti s svežimi rožami.

GOSPOD GUIDO: Kako pa Filip?

KLARA: *rahlo nejevoljno* Zakaj vam je ta fant tako pri srcu?

GOSPOD GUIDO: Čutim, da ga pogrešaš.

KLARA: Sem ena tistih, ki ne znajo odpustčati.

GOSPOD GUIDO: Zelo se je pokesal.

KLARA: Filip je posvojenec mojega strica. Odrasli smo skupaj kot bratje in sestre.

GOSPOD GUIDO: Ampak vajina ljubezen je bila pristna.

Klara vzame eno od rož in jo zatakne Gospodu Guidu v prsni žep.

KLARA: Namesto robca, s katerim sem si obrisala solze.

GOSPOD GUIDO: Hvala ti, otrok.

KLARA: *poboža gospoda Guida po licu* Sploh ne vem, kako bi odrasla brez vaših nasvetov. Vedno sem videla v vas očeta, ki ga nisem poznala. Stric je bil vedno le stric.

GOSPOD GUIDO: *se s težavo dvigne* Čaka me nekaj opravkov.

KLARA: Šla bi z vami, pa ne smem zapustiti groba.

GOSPOD GUIDO: Ne bom se izgubil.

KLARA: Prej ste padli.

GOSPOD GUIDO: Naredil sem napačen korak.

KLARA: Kaj pa moj korak, gospod Guido.

GOSPOD GUIDO: *po premoru* Si začela dvomiti?

KLARA: Rada bi vedela, kaj mislite vi.

GOSPOD GUIDO: Nihče ti ne more dati nasveta, ki bo odtehtal to, kar čutiš. Res živimo v času praktičnih kompromisov in se zdi vera v nekaj, kar nikomur ne prinese koristi, na prvi pogled nerazumna. A morda je ravno to razlog, zakaj je treba vztrajati. Vsake toliko časa nas mora kdo spomniti, da so v življenju stvari, ki niso naprodaj.

KLARA: To je moja naloga?

GOSPOD GUIDO: Če se tako odločiš.

Klara mu zloži stol in mu ga namesti pod roko. Gospod Guido odide za kapelico. Klara se vrne k razporejanju rož na grobu. Zavoni ji mobilni. Pogleda številko, odgovori.

KLARA: Stric! ... Presenetil si me ... Ne, ne potrebujem varnostnika ... Rekla sem ne! ... Stric, hvala, ker skrbiš zame, ampak rekla sem ne! ... *Poslušaj*. Ja, bil je tukaj ... Nič ni snemal, sploh nima kamere ... Poznam ga iz otroških let, s starši je prihajal sem na počitnice ... Nič ni spraševal ... Ne, stric, tu bom ostala.

Poklopi mobilni telefon in se zamisli. Nenadoma se zdrzne: v kapelici se oglasijo zvonovi. Nekajkrat zazvonijo brez pravega ritma in se ustavijo. Klara potrese z glavo in nadaljuje z razporejanjem rož.

Kot da je nekaj zaslišala, obrne glavo proti vogalu kapelice. Izza njega strmita vanjo Morilec 1 in Morilec 2.

Klara si pomane oči in še enkrat pogleda. Zdaj vidi samo vogal kapelice. Obrne se in položi roko na grob.

Začelo se mi je blesti. Andrej, pomagaj mi moliti.

Sklene roke, zapre oči in moli.

Luči ugasnejo.

7.

Ko se znova prižgejo, leži Klara poleg okrašenega groba na časopisnih listih, ki jih je razmestila po tleh, sključena kot dojenček v maternici, s palcem v ustih.

Izza vogala kapelice pride Filip, se ustavi, jo gleda. Počasi seže v žep modnega suknjiča, izvleče škatlico cigaret, si eno prižge, vrne škatlico v žep.

Klara odpre oči, se počasi dvigne, se zastrmi v Filipa.

KLARA: Še vedno te blodnje ...
FILIP: Klara ...
KLARA: *se zastrmi vanj* Filip, a si resničen?
FILIP: Ne vem. Kaj vidiš?
KLARA: Plejboja, ki ljubi ženske in hitre avtomobile. Hitre, drage in ekskluzivne.
FILIP: Občutek za stil?
KLARA: Ne bi rekla. Pri dekletih je manj izbirčen. Njegov sloves osvajalca na en-dva-tri sega na drugo stran Sredozemlja.
FILIP: Nič dlje?
KLARA: Samo enkrat je njegov šarm spodletel.
FILIP: Aja?
KLARA: Pri neki Klari. Nevajen poraza se je odločil, da bo *hlinil* zaljubljenost.
FILIP: Vztrajen, ni kaj.
KLARA: Potem pa se je zgodilo nekaj, česar niso pričakovali ne on ne drugi.
FILIP: A res?
KLARA: Ko se je nekega jutra zbudil, je spoznal, da je res zaljubljen.
FILIP: Igra je postala resničnost.
KLARA: In ko je Klara videla njegovo spremembo, je rekla: Prav, lahko me dobiš. Po poroki. Te pa ne bo, dokler se ne prepričam o trdnosti tvoje ljubezni.
FILIP: Kruto.
KLARA: Mogoče, ampak dve leti je bil Filip priden fant in ni obrnil oči za nobeno drugo.
FILIP: Kdo bi si mislil.
KLARA: Trdnost njegove volje je Klaro prevzela. Oznanila sta veliki dan. Potem pa se je neumni fant spozabil. In si privoščil avanturo s Klarino sestro Sabino.
FILIP: Huda napaka.
KLARA: Usodna.
FILIP: Mogoče pa se tega zaveda in mu je žal.
KLARA: Naj mu kar bo.
FILIP: Mogoče se je iz napake veliko naučil.
KLARA: Dobro zanj.

FILIP: In mogoče ni bilo vse skupaj nič. Samo spodrsrljaj, ki ni trajal več kot deset minut.

KLARA: In kako bi neumni fant opisal tistih deset minut? Kot vajo za zakonske dolžnosti?

Filip odvrže ogorek in ga pohodi. Naredi nekaj korakov in zre v dolino. Potem se razvname.

FILIP: Klara, se spomniš, kako je bilo na začetku? Kako sva divjala s kabrioletom po cestah in so tvoji lasje plapolali v vetru?

KLARA: To mi nič ne pomeni.

FILIP: Enkrat, na ovinku visoko nad morjem, si se v sedežu dvignila in zavpila burji v obraz, da si prvič v življenju srečna.

KLARA: Nemogoče.

FILIP: Prihajala sva sem. Ko je tu še bilo pokopališče.

KLARA: A zdaj ga ni več? Stojiš poleg groba!

FILIP: In sva tekala gor in dol med grobovi. Pol ure, uro. Hotela sva občutiti bitje srca, šumenje krvi, planje pljuč.

KLARA: Prizanesi mi s poezijo, Filip.

FILIP: Življenje je gibanje, Klara. Se ne spomniš, kaj si rekla?

KLARA: Postajam zelo pozabljiva.

FILIP: Rekla si, da je potrata, porabiti toliko marmorja za morje nagrobnih kamnov –

KLARA: Zato si prišel!

FILIP: *premor* Prišel sem, da bi ti povedal, kako žal mi je, ker sem te prizadel.

KLARA: Daj nehaj.

FILIP: Govorila sva, kako bova imela otroka. Sina, ki bo drugačen in boljši od vseh drugih na svetu. Vse to je še vedno mogoče. *Poklekne.* Prosim.

KLARA: In kje bi zaposlil tega idealnega sina? V svoji reklamni agenciji?

FILIP: *vstane* Vem, da bi raje imela pesnika. Ampak nič me ni sram poklica, ki ga opravljam.

KLARA: Zamudila sva trenutek, ko bi še lahko zavrtela uro nazaj.

FILIP: *ji ponudi podolgovato ovojnico* Mogoče nisva.

KLARA: Kaj je to?

FILIP: Vozovnici za štirimesečno križarjenje okoli sveta.

KLARA: Čestitam. Kdo pa gre s tabo?

FILIP: Prenesel bom vse žalitve, s katerimi me želiš kaznovati –

KLARA: Zakaj ne pokažeš vozovnic moji sestri? Spakirana bo v petih minutah.

FILIP: *porine ovojnico v žep* Slabo jo poznaš. Mene pa sploh ne.

KLARA: Žal mi je, Filip. Tudi če bi me ponudba premamila, je ne bi mogla sprejeti.

FILIP: Zakaj ne?

KLARA: Radi bi mi ukradli Andreja! Radi bi ga sežgali!

FILIP: Najel bom varnostnika, da stoji ob grobu, dokler se ne vrneva s potovanja.

KLARA: In kaj bova našla, ko se vrneva? Petične italijanske gopode, kako igrajo golf z lobanjami naših prednikov.

FILIP: Oh, daj no ...

KLARA: Ti kar pojdi na to križarjenje. Posprehodi se po plaži in pokaži vozovnice kakšni seksi mladi turistki. Kakšni Nemki, vedno si imel rad blondinke.

Izza vogala kapelice pride Gospod Guido. V desni roki ima slepčevo palico, v levi roki potovalko, pod levo pazduho stiska zložljivi stol.

KLARA: Gospod Guido ... Čakajte, da vam pomagam.

FILIP: *se odpravi, gre mimo Guida* Dober dan, gospod profesor.

GOSPOD GUIDO: Pozdravljen, Filip.

KLARA: *pokliče Filip ... Filip se obrne.* Oprosti.

8.

Filip brez besede odide za vogal kapelice. Gospod Guido pride do groba, se ustavi. Klara mu vzame potovalko iz roke in jo položi na tla. Potem mu raztegne zložljivi stol in mu pomaga, da sede vanj.

GOSPOD GUIDO: *zadihan* Nisem več mlad.

KLARA: Mladi ste kot jutranja rosa. Po hribu navzgor, pa še s potovalko ...

GOSPOD GUIDO: Odpri in poglej.

Klara odpre potovalko in začne jemati ven stvari: prepognjeno odejo, blazinicico, debel pulover, plastenko vode, tri v folijo zavite sendviče, zavoj toaletnega papirja.

KLARA: Gospod Gudio ...

GOSPOD GUIDO: Pulover ti bo prevelik. Ampak noči znajo biti hladne. Kakšne barve je?

KLARA: Temno modre.

GOSPOD GUIDO: Ta je eden novejših. Sendviči pa ... upam, da so sveži.

KLARA: Gospod Guido, ne vem, kaj naj rečem.

Razprostre odejo, sede nanjo.

GOSPOD GUIDO: In kaj pravi Filip?

KLARA: Povabil me je na štirimesečno potovanje okoli sveta.

GOSPOD GUIDO: Prodati bo moral enega svojih avtomobilov.

KLARA: Zakaj bi prodajal drag avto, da kupi mene?

GOSPOD GUIDO: Morda je to, kar imaš za kupnino, v resnici darilo.

KLARA: To bi pomenilo, da me ima še vedno rad.

GOSPOD GUIDO: In zakaj tega nočeš verjeti?

KLARA: Ker me hoče le zvabiti proč od groba! Denar je vložil v gradnjo hotela.

GOSPOD GUIDO: Tudi jaz sem ga.

KLARA: Ne!

GOSPOD GUIDO: In mnogo drugih. Zdelo se je, da gre za varno naložbo.

KLARA: *skloni glavo* Ničesar več ne razumem ...

GOSPOD GUIDO: Še vedno si zaljubljena vanj, a ne?

KLARA: Tudi če nisem, si grozno *želim* njegove ljubezni. *Želim* si, da me ima nekdo tako zelo rad, da bi zastavil vse, kar ima in

me odpeljal na potovanje okoli sveta. Vem, da bi morala biti skromna. In sem. Razen v ljubezni. Tam hočem vse.

GOSPOD GUIDO: Zakaj se potem obotavljaš?

KLARA: Povejte mi, Gospod Guido.

GOSPOD GUIDO: Ker si v srcu enako močno navezana na Andreja?

KLARA: Moja sestra pravi, da sem po Andrejevi smrti zbolela. Se zaljubila v smrt. Da zato pojem na pogrebih. Ker vsakič, ko pojem, v resnici žalujem za svojim bratom. In veste kaj? Prav ima.

Izza vogala kapelice pride Varnostnik, krepak in rahlo okoren možakar blizu upokojenskih let. V ustih nenehno melje žvečilni gumi. Ustavi se in si ogleda najprej Klaro, potem gospoda Guida.

VARNOSTNIK: Zdaj so stvari pod mojo komando.

GOSPOD GUIDO: Po čigavem pooblastilu?

VARNOSTNIK: *iz žepa potegne kos papirja in ga razgrne* Gospoda župana. In direktorja policije. Punca je v nevarnosti, sta rekla. Izrečene so bile grožnje. Zdaj sem njen telesni stražar.

Klara seže v torbo, izvleče mobilni telefon, pritisne na gumb.

KLARA: *v telefon* Stric? ... Si ti poslal tega čudaka, ki pravi, da je moj stražar? *Posluša.* Ne potrebujem varnostnika! ... Obnaša se, kot da sem prismuknjena osnovnošolka! *Pomoli mobilni telefon Varnostniku.* Za vas, gospod.

VARNOSTNIK: *vzame telefon, posluša in začne lesti vase* Gospod župan ... Ne, jaz ... Ne, gospod ... Da, gospod ... Da, gospod župan ... Se razume samo po sebi ... Samo trenutek, gospod župan. *Vrne mobilni telefon Klari.*

KLARA: *v mobilni telefon* Skratka, odhaja ... Stric, *nočem*, da me kdor koli straži! Ne on, ne kdo drug, ne moj angel varuh! ... *Nisem prepirljiva* ... Mogoče sem kdaj bila, ampak zdaj samo hočem, da se spoštujejo moje želje! ... *Moje želje, stric!*

Prekine pogovor in stlači mobilni telefon nazaj v torbo. Si zagrebe obraz v dlani in strmi predse.

VARNOSTNIK: Samo svoje delo opravljam.

KLARA: *Varnostnikuu* Za vsako uro, ki je ne boste prebili ob meni, vam ponujam dvakrat toliko, kot vam plačuje moj stric.

VARNOSTNIK: Ne bo šlo.

KLARA: Nočem vas poleg sebe!

GOSPOD GUIDO: Klara... Pomiri se.

VARNOSTNIK: A sploh veste, kaj se dogaja? Iz gasilskega doma je izginila vreča s kostmi neke gospe. Prišel je gospod iz Nemčije, rekel je, da je njen sin in da namerava kosti zakopati nazaj v grob, iz katerega so jih izgrebli. *Stoji prav na grobu*. Zdaj pa ni ne gospoda in ne kosti.

KLARA: O moj Bog.

VARNOSTNIK: Jaz mislim, da jih je odpeljal v Nemčijo. Kremiral jih bo in žaro postavil na nočno omarico.

GOSPOD GUIDO: Komaj verjetno.

V kapelici zaklenkajo zvonovi, zelo nesinhrono, srhljivo. Odsekano nehajo.

VARNOSTNIK: Bo treba popraviti te zvonove. Čudno zvenijo. Zvo- nar mi je rekel, da ni bil blizu kapelice že pol leta.

GOSPOD GUIDO: Duhovi umrlih?

VARNOSTNIK: Ni duhov, gospod. Je samo hudobija.

9.

Izza vogala kapelice prideta Morilec 1 in Morilec 2. Ustavita se in si ogledujeta zbrano družčino.

MORILEC 1: Kaj praviš, kolega, sva prav prišla?

Si ogledujeta Klaro.

MORILEC 2: Mislim, da sva. Isti lasje, iste oči, iste ...

Naredi kretnjo z rokami, kot da tehta ženske dojke.

VARNOSTNIK: Ma poslušta, vidva. Kdo sta in kaj delata tukaj?

MORILEC 1: Si slišal, kolega? Neka muha se spreletava okrog.

MORILEC 2: Dobro veš, da ne maram muh. Če se še enkrat oglasi, jo bom ... zzzzpppp! *Se z roko počí po licu.*

VARNOSTNIK: Bom prej jaz tebe zzzzpppp. *Vzame iz žepa zložen kos papirja in ga razgrne.* Po dekretu gospoda župana in direktorja policije skrbim za varnost na pokopališču. Zahtevam, da mi povesta, kaj hočeta.

Morilec 2 potegne kos papirja Varnostniku iz roke in ga približa očem.

MORILEC 2: Kaj delate z dekreti v Mariboru, kolega?

MORILEC 1: Dekret je dober papir za sekret.

MORILEC 2: Na Koroškem je kriza, zato vse, kar diši po kalorijah, pojemo. *Zmečka kos papirja in ga pogoltne.* Uuuhhh... Zelo užiten dekret. Mislim, da mu daje poseben okus podpis direktorja policije. *Kolcne.*

VARNOSTNIK: Ma takih nesramnosti jaz ne prenesem.

Izvlače pištolo in jo uperi v Morilca 2.

MORILEC 2: Spet ta muha. Kaj naj naredim?

MORILEC 1: Odpihni jo.

MORILEC 2: To sem imel v načrtu.

Morilec 2 z nenadno kretnjo leve roke izbije pištolo Varnostniku iz roke, z desno ga udari za vrat. Varnostnik se zruši in obleži. Morilec 2 pobere pištolo in si jo vtakne v žep.

KLARA: *skuša brezuspešno dobiti župana na telefon Stric! ... Oglasi se!*

MORILEC 1: Stric vam ne more pomagati.

GOSPOD GUIDO: Kaj se dogaja?

MORILEC 2: *sname gospodu Guidu temna očala in mu od blizu pogleda v oči* Nič posebnega, gospod. *Si natakne očala.* O ... ! Prvič v življenju vidim svet, v katerem bi rad živel.

KLARA: Kako si drznete? Vrnite mu očala. Gospod je slep! *Poklekne ob Varnostniku in ga skuša spraviti k zavesti.* Moj Bog, ubili ste ga ...

MORILEC 1: Če se prehitro zbudi, ga bo moj kolega moral še enkrat klofniti.

MORILEC 2: *potegne iz žepa fotografijo* Gospod, prepoznate punco na tej fotki? *Gospod Guido molči.* Hej, kolega, gospod se pretvarja, da fotke ne vidi.

MORILEC 1: Mogoče potrebuje očala.

Morilec 2 si sname temna očala in jih natakne gospodu Guidu.

MORILEC 2: Zdaj pogledjte, gospod. Prepoznate fanta? In punco? Oba sta mlada, oba sta naga, oba se sončita na nudistični plaži.

MORILEC 1: Prepričana sva, da je punca županova nečakinja Klara. Dečko pa njen pokojni brat Andrej.

KLARA: *skuša Muju iztrgati fotografijo* Vlomila sta mi v stanovanje!

Morilec 2 dvigne fotografijo visoko v zrak in z nasmehom prenaša, da ga Klara tolče po prsih.

MORILEC 1: Fotografijo sva našla na pločniku, gospodična. Iščeva lastnika, da mu jo vrneva.

KLARA: Pa mi jo vrnita!

MORILEC 1: Zaenkrat ne veva, ali je vaša. *Potegne iz žepa še eno fotografijo.* Na tej sta isti osebi, ampak slika ni preveč jasna. To ste sigurno vi, ampak fant se vidi samo iz profila. Prisegel bi, da je vaš brat. Kaj praviš, kolega?

Pokaže fotografijo Morilcu 2.

MORILEC 2: A si nor? A ti veš, kaj na Koroškem naredimo z brati in sestrami, ki se poljubljajo po francosko?

KLARA: Nesramneža! To je montaža!

*Plane, da bi pograbila fotografijo. Morilec 1 jo skrije za hrbet.
Potem jo poda Morilcu 2, ki jo dvigne v zrak skupaj z drugo.*

KLARA: Kaj bi rada? Denar?

MORILEC 1: Si slišal, kolega? Gospodična nama ponuja denar.

MORILEC 2: Zakaj? Če so fotke njene, jih dobi zastonj, če niso,
morava poiskati lastnika.

MORILEC 1: Točno tako.

MORILEC 2: Te fotke bi si moral ogledati strokovnjak.

MORILEC 1: Mislim, da poznam enega pri Slovenskih novicah.

10.

Izza vogala pride Bojan.

BOJAN: Dober dan.

*Morilec 2 in Morilec 1 se presenečeno spogledata. Morilec 2
spusti roke in porine fotografiji v žep.*

MORILEC 2: Kar naenkrat je tu več živih kot mrtvih.

BOJAN: Slučajno sem šel mimo in sem preslišal pogovor.

MORILEC 1: Kateri pogovor?

BOJAN: Novinar sem, delam za televizijo. Ti dve fotografiji bi me
zelo zanimali. Ponudil bi dobro ceno.

MORILEC 1: Ka praviš, kolega? Novinar je *slučajno* šel mimo
pokopališča.

BOJAN: Ne, slučajno sem preslišal pogovor. Drugače pa sem prišel,
da naredim intervju s tem gospodom.

*Morilec 2 pogleda gospoda Guida, pogleda Varmostnika, ki še
vedno leži na tleh.*

MORILEC 2: Katerim gospodom?

BOJAN: Z gospodom profesorjem. *Gospod Guido prikima. Bojan pogleda Varnostnikaa.* Kaj pa je s tem gospodom?

MORILEC 1: Imeli smo neko debato, pa ni dobro sledil.

MORILEC 2: Odločil se je za krajši počitek.

MORILEC 1: Kakšen intervju pa bi naredil s tem drugim gospodom?

BOJAN: Snemam dokumentarec o redkih primorskih pticah. Gospod profesor je strokovnjak.

GOSPOD GUIDO: In to najboljši v Evropi.

MORILEC 1: Interesantno. Slepí strokovnjak za redke primorske ptice.

BOJAN: Skratka, fotografije. Glede na vse, kar se v tem kraju dogaja, bi bile za medije izvrstno dokazno gradivo. Pripravljen sem –

MORILEC 1: A si slišal, kolega? V tem kraju se nekaj dogaja.

MORILEC 2: Sva kaj zamudila?

MORILEC 1: Mislim, da sva. Okoli naju hodijo novinarji, midva pa o tem nič ne veva. Bolj sva slepa kot ta slepi gospod.

KLARA: *ki se je ves čas trudila z mobitelom* Stric ... Ne, ne briga me tvoj sestanek!!! ... Ne, ne boš!!! ... Nekaj nujnega je! ... Stric!!!

MORILEC 1: Stric noče pomagati?

KLARA: Če bi vedela, kdo je moj stric, bi se plazila po vseh štirih!

MORILEC 1: Greva, kolega, hitro.

MORILEC 2: To bo najboljše. Po štirih se nisem plazil od prvega leta, manjka mi praksa.

BOJAN: Da ponovim: moja ponudba bi bila zelo radodarna.

MORILEC 1: Kolega, razloži mu.

MORILEC 2: Stvar je taka, gospod novinar s televizije, ki snema dokumentarec o redkih primorskih pticah. Če fotke padejo v roke medijev ...

MORILEC 1: ... jih bo vsaj eden med njimi objavil.

MORILEC 2: In to bo sramota za gospodično.

MORILEC 1: Incest je resna stvar.

MORILEC 2: Mogoče je gospodična Klara nedolžna.

MORILEC 1: Zato so fotke najbolj varne pri nama.

MORILEC 2: Ti pa lahko v miru narediš intervju z gospodom.

MORILEC 1: *se zasmeye* Brez kamere. Za televizijo. Greva, kolega?

MORILEC 2: *se približa Bojanu* Vprašanje za gospoda novinarja. Bi znal zapeti državno himno?

MORILEC 1: Kolega!
MORILEC 2: Dobro, dobro.

Sledi Morilcu 1. Odideta mimo drevesa in izgineta.

KLARA: Hvala, Bojan. Pogumen si bil.

Odškrne platenko vode, ki jo je prinesel Gospdo Guido, in zlije nekaj curkov Varnostniku na obraz. Varnostnik se strese in dvigne glavo. Usede se in se zmedeno ozre okrog sebe.

VARNOSTNIK: *se nenadoma spomni, potipa svoj žep* Moja pištola!

BOJAN: Kdo pa ste, gospod?

VARNOSTNIK: Kdo ste pa vi? Bi vas moral poznati?

Zazvoni Klarin mobilni telefon. Sprejme klic.

KLARA: Stric, zakaj si me skenslal? ... Poslušaj ... Varnostnik, ki si mi ga poslal, potem ko sem ti trikrat rekla, da ga ne potrebujem, sedi tukaj na tleh brez pištole, ker sta mu jo ukradla dva lopova ... Dva, ki sta vlomila v moje stanovanje in ukradla bogve kaj! Med drugim moje fotografije! ... Stric, bila sta tukaj, hotela sta me izsiljevati ... Zahtevam, da o vlomu in kraji obvestiš policijo ... Stric, policijo imaš v svojem žepu! ... Vso obalo imaš v svoji žepu! Vse, kar leze in gre!

Pomoli mobilni telefon Varnostniku. Varnostnik ga vzame in se skobaca na noge.

VARNOSTNIK: Gospod župan ... Ne, nisem ju sprovciral ... Pri-segam ... Takoj grem za njima ... Vse bom dobil nazaj, tudi pištolo ... Hvala, gospod župan ... Najlepša hvala.

Vrne mobilni telefon Klari. Klara ga vzame in si ga da k ušesu. Toda očitno je Župan že prekinil zvezo.

VARNOSTNIK: V katero smer sta šla?

Bojan pokaže pot, ki pelje mimo drevesa. Varnostnik brez besede odlomasti.

BOJAN: *za njim* Pazite, nevarna sta.

VARNOSTNIK: *ne da bi se ozrl* Tudi jaz. *Odide mimo drevesa.*

BOJAN: *premor* Klara ... Nekaj ti moram povedati.

KLARA: Ne zdaj, Bojan. Preveč sem ...

BOJAN: Moral bi ti že prej ...

KLARA: Potem je zdaj gotovo prepozno.

BOJAN: Nekaj, kar moraš vedeti.

KLARA: Že tako vem preveč.

GOSPOD GUIDO: Klara, ne bodi otročja.

KLARA: Oh, gospod Guido, ne bodite še vi jezni name.

GOSPOD GUIDO: Če ne boš prisluhnila njemu, ti bom povedal jaz.

BOJAN: *osupel* Vi veste, gospod?

GOSPOD GUIDO: Slepci smo jasnovidni.

BOJAN: Vi veste, da je v krošnji drevesa kamera? Ampak ...

GOSPOD GUIDO: Nikomur nisem povedal. Kar pojdi in zamenjaj kaseto.

Bojan seže v stranski žep suknjiča, izvleče kaseto in gre proti drevesu. Spotoma maje z glavo. Sezuje se in s kaseto med zobmi spleza na drevo.

KLARA: Čakajte ... Bojan me snema, ne da bi jaz o tem karkoli vedela?

GOSPOD GUIDO: Klara –

KLARA: Takoj bom povedala stricu!

Guido *vstane* Klara! Oprosti, ker moram spregovoriti v tonu, ki sem ga uporabljal kot tvoj profesor.

KLARA: Gospod Guido –

GOSPOD GUIDO: Nisi več gimnazijka.

KLARA: Rada bi vedela, kaj se dogaja!

GOSPOD GUIDO: Hujše stvari, kot si jih ta trenutek sposobna verjeti. Zato zaupaj prijateljem. *Se obrne.*

KLARA: Odhajate?

GOSPOD GUIDO: Opravek imam na sodišču.

KLARA: Nisem vas hotela užaliti.

GOSPOD GUIDO: Saj me nisi.

Klara pohiti, da bi mu zložila stol.

GOSPOD GUIDO: Vrnil se bom.

Gospod Gudio odide. Boajn se spusti po deblu drevesa s kaseto med zobmi. Se začne obuvati.

KLARA: Zakaj mi nisi povedal?

BOJAN: Nameraval sem ti. Ampak zdelo se je, da nisi pripravljena.

KLARA: Na nič od tega nisem bila pripravljena.

BOJAN: Tiste fotografije...

KLARA: *se razvname* A nisi nikoli poljubil svoje sestre? Ali ona očeta? Ali mati tebe? A se nismo enkrat vsi, s tabo vred, nagi sončili v zalivčku za hribom?

BOJAN: Klara, te fotke je mogoče razumeti tudi drugače. In ta trenutek bi to ustrezalo skoraj vsem spodaj v mestu. Treba jih je dobiti nazaj.

KLARA: Bo že stric poskrbel za to.

BOJAN: Ne bo, Klara.

KLARA: Vem, da mu ne zaupaš. Ampak jaz mu.

BOJAN: *se ozre* Vrača se Varnostnik.

Bojan se podviza proti vogalu kapelice.

KLARA: Bojan...

BOJAN: Grem pogledat, kaj je na kaseti. Pokličí, če bo šlo kaj narobe.

11.

Bojan izgine za vogalom kapelice. Mimo drevesa počasi in sklonjene glave pride Varnostnik. Brez besede se zavalí v raztegnjen zložljivi

stol. Videti je skrušen. Seže v žep, izbrska žvečilni gumi, si ga položi v usta, žveči. Nekaj časa ne reče nič. Klara ga gleda.

VARNOSTNIK: Moja žena ima v hotelu obljubljeni službo. Tri otroke imava.

KLARA: Lepo.

VARNOSTNIK: Kaj naj ji rečem? Da sem vse zajebal?

KLARA: Kaj bi pa lahko naredili?

VARNOSTNIK: Prestar sem za take reči.

KLARA: Bila sem tukaj, vse sem videla, rekla bom stricu, da niste nič krivi.

VARNOSTNIK: Ne bo poslušal. Ne poslušá nikogar. Ni mu treba. Jaz moram poslušati vse. In poslušam. Ubogam. Če je treba, se priklonim. Mogoče se tu in tam preveč pošopirim. Ampak vsak od nas potrebuje nekaj, da lahko drži glavo pokonci.

KLARA: Vsak od nas.

VARNOSTNIK: Zdaj jo lahko kar sklonim.

KLARA: Sta vam ušla?

VARNOSTNIK: Grozila sta mi z mojo lastno pištolo.

KLARA: Policija ju bo ujela.

VARNOSTNIK: *vstane* Ubil ju bom. Nikoli nisem nikogar, ampak ta dva ... *Znova sede.* So

sramote, ki se jih da preživeti. Je pa kakšna, ki je ne moreš.

KLARA: Vse bo še v redu.

VARNOSTNIK: Dokler župan ne odstrani zadnje ovire, ne bo.

KLARA: In zadnja ovira sem jaz. *Varnostnik molči.* Potem vaša naloga ni, da me stražite.

VARNOSTNIK: Zaenkrat je moja naloga prav to.

KLARA: Zaenkrat.

VARNOSTNIK: Zaenkrat.

KLARA: Lahko pa že danes dobite klic z navodilom, da me odstranite.

VARNOSTNIK: Lahko.

KLARA: In bi to naredili?

VARNOSTNIK: *premor* Ne vem.

KLARA: Ampak če ne bi, vaša žena ne bi dobila službe, vaši otroci bi stradali.

VARNOSTNIK: Ne vem, kaj bi storil. Vem samo, da bi za prihodnost
naše obale bilo dosti boljše, če bi te srečala pamet.

KLARA: Pamet ali krogla. Nekaj me bo, zagotovo.

Luči ugasnejo.

Drugo dejanje

12.

Preteklo je nekaj časa. Klara živčno ureja rože na Andrejevem grobu. Varnostnik smrči v zlozljivem stolu. Zazvoni Klarin mobilni telefon. Varnostnik se sunkovito zbudi in si pomane oči. Klara sprejme klic.

KLARA: O, Bojan ... Zaenkrat v redu ... Čakaj, nisem te razumela ...
Kaj si videl na posnetku? ... Povej še enkrat ... Ne, tega ne morem verjeti ... *Opazi, da izza vogala kapelica prihaja Župan ...*
Te pokličem nazaj.

Prekine pogovor, vstane. Tudi Varnostnik sunkovito vstane.

KLARA: Stric! ...

ŽUPAN: Vidim, da si bolj presenečena kot vesela.

KLARA: Preseneča me, da si prišel na pokopališče. Pot je strma.

ŽUPAN: Prišel sem ti nekaj povedat.

KLARA: Ujeli so lopova, ki sta mi vlomila v stanovanje.

ŽUPAN: Gre za to, Klara, da je prišlo uradno pismo z javnega tožilstva.

KLARA: In?

ŽUPAN: *vzame iz žepa uradno ovojnico in jo mečka med prsti* Rad bi ti ga izročil osebno, ker se bojim, da bi utegnila vse skupaj napačno razumeti.

KLARA: Imam navado razumeti stvari narobe?

ŽUPAN: Zadnje čase se ta tvoja tendenca stopnjuje.

KLARA: Nisem vedela.

ŽUPAN: Javni tožilec je odredil izkop posmrtnih ostankov tvojega brata. Baje se je pojavil sum, da ni umrl naravne smrti.

KLARA: Ubil se je v prometni nesreči!

ŽUPAN: Morda so odkrili kaj novega, jaz ne vem.

KLARA: Ne veš, se pa bojiš, da bi to napačno razumela.

ŽUPAN: Bojim se, da bi utegnila pomisliti, da za tem stojim jaz.

KLARA: Zakaj bi utegnila pomisliti na kaj takega?

ŽUPAN: Oba veva, da je izkop kosti tudi moj interes.

KLARA: *iztegne roko* Pokaži mi pismo. *Župan ji ga poda, Klara ga preleti.* Na nekaj si pozabil. Po forenzični preiskavi je treba kosti vrniti tja, kjer so bile pred izkopom.

ŽUPAN: O tem odločajo oni.

KLARA: O tem odločam jaz. *Mu pomoli pismo nazaj. Župan ga vzame.* Izgubil si veliko dragocenega časa.

ŽUPAN: Klara, moj položaj postaja čedalje težji, in moja ljubezen do tebe se počasi spreminja v začudenje.

Izza vogala kapelice pride Gospod Guido.

KLARA: *z olajšanjem* Gospod Guido ... Sedite ... *Popelje ga do zložljivega stola in mu pomaga vanj.* Tako ste zadihani!

GOSPOD GUIDO: Dobro za pljuča.

ŽUPAN: Pozdravljeni, gospod profesor.

GOSPOD GUIDO: Gospod župan! ... Ste prišli prižgat svečo na grob svojih prednikov?

ŽUPAN: In čemu se smemo zahvaliti za *vašo* navzočnost na tem vetrovnem pobočju?

GOSPOD GUIDO: Skrbi za mojo nekdanjo dijakinjo.

ŽUPAN: Kaj pa ji grozi tako hudega, pred čimer bi jo vi lahko ubranili, jaz pa ne?

KLARA: GOSPOD GUIDO:, izkopali bodo Andreja. Naredili bodo forenzično preiskavo.

GOSPOD GUIDO: Ne bodo.

KLARA: Bojim se, da bodo.

GOSPOD GUIDO: Si prosila strica, naj jim prepreči?

ŽUPAN: Ničesar ne morem storiti. Tudi župan mora spoštovati zakone. Še posebej župan.

GOSPOD GUIDO: Glasba za moja ušesa, te vaše besede. Zdaj vem, da boste spoštovali tudi odločbo, ki sem jo pravkar prinesel s sodišča.

Iz žepa vzame ovojnico in jo pomoli predse. Klara jo vzame, izvleče dopis, ga razgrne in prebere. Se nasmehne, ga pomoli Županu. Župan pomigne Varnostniku. Varnostnik vzame pismo in ga hoče predati Županu.

ŽUPAN: Preberi.

VARNOSTNIK: *zmeden* Gospod župan ...

ŽUPAN: Preberi in povej, za kaj gre.

VARNOSTNIK: *preleti vsebino pisma* Gre za ... Gre za to, da je okrajno sodišče na zahtevo prosilke izdalo odločbo, ki prepoveduje kakršno koli obliko motenja posmrtnih ostankov njenega brata.

ŽUPAN: *se skuša obvladati* S kakšno obrazložitvijo?

VARNOSTNIK: *še enkrat preveri dopis* Da je po določenih oporoke dedinja zapuščine pokojnega, in da zapuščina po zadnjem členu iste oporoke vključuje tudi njegove kosti.

ŽUPAN: *se obrne proč* Bizarno.

VARNOSTNIK: Natanko moje mnenje, gospod župan.

ŽUPAN: *gospodu Guidu* Podcenjeval sem vas.

GOSPOD GUIDO: To nikoli ni dobro.

ŽUPAN: Seveda ima kriminalna preiskava prednost.

GOSPOD GUIDO: Samo z dovoljenjem sodišča, ki je izdalo prepoved.

ŽUPAN: Ne bo ga težko dobiti.

GOSPOD GUIDO: O tem ne dvomim. Bo pa trajalo nekaj časa.

ŽUPAN: No, mene osebno se stvar ne tiče. Policija bo že poskrbela za to, da ravna v mejah zakonitosti.

GOSPOD GUIDO: *s kančkom ironije* Kot vedno.

ŽUPAN: Klara, ravna profesor skladno s tvojimi navodili? *Klara molči.* Ali si padla pod njegov vpliv in ne znaš več samostojno razmišljati? *Klara si zagrebe obraz v dlani.* Njegov vpliv je

očitno tolikšen, da si ne upaš odpreti ust. Kaj šele, da bi sprevidela, kako grdo te je zmanipuliral.

KLARA: Ust si ne upam odpreti zato, ker *sem* sprevidela!

ŽUPAN: Potrebuješ pomoč.

KLARA: Mi boš pomagal, stric? Mi boš pomagal, da prehodim še preostanek poti, ki si mi jo namenil, preden sem doumela, da mi je dovoljena samo ena pot?

ŽUPAN: *Varostniku* Pomagaj gospodu profesorju na noge in ga pospremi do mesta.

KLARA: Gospod Guido, uprite se!

GOSPOD GUIDO: *se začne dvigati* Ne bo zaleglo, Klara.

ŽUPAN: *Varnostniku* Odpelji ga.

VARNOSTNIK: *se obotavlja* Kaj pa je, če smem vprašati, razlog?

ŽUPAN: *dvigne glas* Razlog je ta, da hočem govoriti s svojo nečakinja sam, ne pa v navzočnosti starca, ki jo psihično obvladuje in ji namenoma mrači um!

Izbruhu sledi tišina. Župan trza z rameni in se skuša umiriti.

VARNOSTNIK: *gospodu Guidu* Boste šli prostovoljno?

GOSPOD GUIDO: Vzemite moj stol, spotoma bova morala parkrat počivati.

Odpravi se proti vogalu kapelice. Varnostnik zloži stol in mu sledi.

KLARA: Gospod Guido ...

GOSPOD GUIDO: *se obrne* Vrnil se bom.

Gospod Guido in Varnostnik odideta.

13.

ŽUPAN: Samo midva lahko rešiva ta problem. *Klara molči*. Razen če boš trmasto molčala naprej.

KLARA: Molčim, ker si ne upam spregovoriti brez odvetnika.
ŽUPAN: Stric želi govoriti s tabo, in ti potrebuješ odvetnika?
KLARA: Si se vprašal, kako so stvari prišle tako daleč?
ŽUPAN: Zaradi tvoje nepripravljenosti, da doseževa sporazum!
KLARA: Sporazum je nekaj, kar si vsak od naju predstavlja po svoje.
ŽUPAN: Nekaj, kar bi dosegla, če bi bila *ti* pripravljena videti problem tudi z moje strani.
KLARA: In ti, si ga sposoben videti z moje?
ŽUPAN: Bolj kot si misliš.
KLARA: Me veseli.
ŽUPAN: S svojo držo nas spominjaš na svet, v kakršnem bi radi živeli. Cenim to.
KLARA: O, hvala.
ŽUPAN: Žal smo prisiljeni živeti v svetu, v katerem se moramo vsi, tudi ti, sprijazniti s tem, da *so* stvari, ki niso mogoče.
KLARA: Potem se sprijazni s tem, da izkop Andrejevih kosti ni mogoč, in je sporazum dosežen.
ŽUPAN: In ti, praviš, potrebuješ odvetnika. Prej bi ga potreboval jaz.
KLARA: Pa kdaj pomisliš na možnost, da ga boš res?
ŽUPAN: In ti, si prepričana, da si varna pred nejevoljo občanov, ki že javno izražajo željo, da bi vate udarila strela? Brez moje zaščite bi že zdavnaj polomljena ležala v sobi za intenzivno nego.
KLARA: Pričakuješ hvaležnost?
ŽUPAN: Ne delam si iluzij. Tvoj ponos je prevelik.
KLARA: A res?
ŽUPAN: Prepričana si, da zate ne veljajo pravila, ki veljajo za druge.
KLARA: Prav to zahtevam: da pravila, ki veljajo za druge, veljajo tudi zame!
ŽUPAN: Če bi bila brezposelna delavka, ki nestrpno čaka, da začne hotel končno obratovati in bo lahko dobila delo sobarice –
KLARA: – bi prepustila posmrtno ostanke svojega brata tvojemu gradbenemu podjetju? Za gotovino?
ŽUPAN: Je narobe ravnati skladno z lastnimi interesi?
KLARA: Od kod ti ideja, da je mizerna vsota denarja interes vseh?
ŽUPAN: In od kod tebi ideja, da je poldrugi kubični meter prsti, po kateri rijejo črvi, krti in druga golazen, nedotakljiv samo zato, ker v njem ležijo posmrtni ostanki tvojega brata?

KLARA: *mirno* Tla postanejo sveta, ko vanje položimo tiste, ki jih imamo radi. Mrtve pokopljemo s svečanim obredom. Ob Dnevu mrtvih okrasimo grobove, prižgemo sveče, pomolimo za njihove duše. Zakaj to počnemo, če nič ne pomeni?

ŽUPAN: Klara, tvojemu bratu bom sezidal grobnico, če želiš. Prepričal bom ljudi, naj pozabijo, da si je ne zasluži, in častili ga bomo skupaj, tebi na ljubo.

KLARA: Ne razumeva se, kajne?

ŽUPAN: *začne počasi izgubljati potrpljenje* V mestu je brez dela tretjina ljudi. Tovarno perila je odnesla plima kitajskih izdelkov. Ribiči posedajo praznih rok zaradi demarkacijskih sporov. Trgovci, obrtniki, lastniki restavracij, vsi so prizadeti. Niti najstarejši ne pomnijo tako slabih časov. Izprašaj si vest.

KLARA: Razumem vse to. In hudo mi je. Ne bom pa sprejela odgovornosti za *tvoje* napačne odločitve.

ŽUPAN: Ne govori mi, da bi stvari lahko izpeljal drugače, potem ko sem storil vse, da bi jih izpeljal drugače, pa jih nisem, ker preprosto ni šlo! Ne drzni si kritizirati največjega projekta v mojem življenju in hkrati ostati edina, ki ne želi, da se uspešno konča –

KLARA: *dvigne glas* Seveda želim, da se uspešno konča! Življenje bi dala, da bi se lahko

umaknila s tega groba. *Premor.* Vendar ne morem.

ŽUPAN: A sploh veš, da nisem hotel kandidirati za župana? Z Bernardo sva bila tik na tem, da z jahto odkrižariva v tuje kraje.

KLARA: Zakaj potem ...

ŽUPAN: Ker so prišli in me prepričevali. Stvari razpadajo, so govorili. Vsak se grebe le zase, ni človeka z vizijo, ki bi ga ljudje spoštovali ...

KLARA: In kdo drug kot ti?

ŽUPAN: Oblast je bila zadnja stvar, ki me je mikala.

KLARA: Ampak zdaj jo imaš, in dokazal si, da jo znaš uporabljati. Zakaj se potem obotavljaš? Zakaj ne ukažeš svojim hlapcem, naj me odstranijo?

ŽUPAN: Cilj bom dosegel po zakoniti poti.

KLARA: Potem se mi ni treba bati.

ŽUPAN: Če mi ne bo uspelo, bom odstopil. In potem boš ti odgovorna za nered, ki bo sledil.

KLARA: Kot sem odgovorna za to, da mi v obraz govoriš laži, ne da bi trenil z očmi ali vsaj malo zardel.

ŽUPAN: Se zavedaš, kako zvita si?

KLARA: Zvit si ti. Če bi ostal odvetnik, bi lahko branil nedolžne ljudi pred krivico uspešneje kot kdor koli. Kar si na začetku kariere tudi počel. Bil si najboljši odvetnik daleč naokrog; ljudje so strmeli, ko so te poslušali. Med njimi jaz.

ŽUPAN: Kar je bilo, je bilo.

KLARA: Se spomniš svojega zadnjega primera? Zagovarjal si Andreja, ki so ga po krivem obtožili preprodaje drog.

ŽUPAN: Enkrat samkrat v življenju sem zagovarjal nedolžnost človeka, za katerega sem vedel, da je kriv. In še to zaradi zvestobe družini svojega brata.

KLARA: Ni bil kriv.

ŽUPAN: Oh, lepo te prosim. Vsi ste kadili.

KLARA: Kajenje ni preprodaja. In bili smo še skoraj otroci. Potem smo odrasli.

ŽUPAN: Andrej nikoli. In ravno on je ostal tvoj junak.

KLARA: To je še vedno.

ŽUPAN: Fascinirala te je njegova vihravost, njegova predrznost, njegova sla po tveganju. Življenje se mu je zdelo prenaporno, globoko v sebi je hrepenel po smrti. Škoda, da je moral z njim, in zaradi njega, umreti še njegov brat.

KLARA: Bila je nesreča.

ŽUPAN: Za vsako nesrečo je nekdo kriv.

KLARA: Ne boš trdil, da se je Andrej zaletel v drevo namenoma!

ŽUPAN: Nihče ne ve, kaj se je res zgodilo. Razen tega, da sta se brata dan poprej hudo sprla. Si očitala vse mogoče. Izrečene so bile grožnje, z obeh strani. Potem sta se po izjavah prič pomirila, se objela, se hudo napila, v gostilni na glas prepevala in se pozno ponoči odpeljala domov. Ni jasno, kateri je vozil.

KLARA: Andrej.

ŽUPAN: Nihče ne ve. Bila sta identična dvojčka. Ko so ju našli, sta bila v zmečkanem avtomobilu tesno objeta. Tako strašno je bilo trčenje, da so morali v bolnišnici kirurško ločiti njune ostanke.

KLARA: Stric, prizanesi mi.

ŽUPAN: Hočem, da veš, kako krhka je podlaga, na kateri temelji tvoj upor.

KLARA: Stric ...

ŽUPAN: Na enem od dvojčkov so našli kartico z izjavo, da dovoljuje uporabo svojih organov za presaditev. Kakor hitro je napredoval v stanje klinične smrti, so mu izrezali srce, obe ledvici in jetra. Preostanek telesa so kremirali. Truplo drugega so poslali domov. Položili smo ga v grob, pri katerem stojiš.

KLARA: Andrej ni nosil kartice.

ŽUPAN: Dežurni zdravnik mi je pozneje zaupal, da niso vedeli, iz čigavega trupla so pobrali organe. Zaradi njune podobnosti je čisto mogoče, da so jih izrezali Andreju. Uroš pa počiva v tem grobu.

KLARA: Ne.

ŽUPAN: Brat, ki ga nisi marala. Ki ti je vse življenje nagajal in bi storil vse, da bi živela in umrla nesrečna.

KLARA: *po premoru* Nič od tega ni res.

ŽUPAN: Ne bom trdil, da vem, kateri je tu pokopan. Lahko je eden, lahko je drugi. Toda zelo verjetno je, da ni Andrej. *Se nagne proti njej.* In če ni, so tla še vedno enako sveta?

KLARA: *po premoru* Zakaj si mi to povedal?

ŽUPAN: *se odmakne* Ker nočem, da žrtvuješ svojo prihodnost za bizarno idejo, ki nima zveze z realnostjo.

KLARA: Ogaben si.

ŽUPAN: Morda smo res ogabni, mi redki posamezniki, ki ne mislimo samo nase, ampak tvegamo svoj kapital za to, da bi se vam, ki ne tvegate ničesar, lepo godilo.

KLARA: O moj Bog!

ŽUPAN: Naša življenja so prepletena, Klara, in telo mora delovati skladno, če hočemo, da skupnost ostane zdrava.

KLARA: Prizanesi mi s predavanji.

ŽUPAN: Pred tabo je življenje! Odpusti Filipu njegovo zablodo, poroči se z njim, potujta okrog sveta, imejta otroke.

KLARA: Seveda. Okrog sveta ...

ŽUPAN: Stara si petindvajset let. A res misliš, da boš s svojo ključbovalno držo spremenila svet? Ne nasedaj glasovom v sebi, ki morda niso drugega kot lajež steklega psa v podzavesti.

KLARA: *ne more skriti presenečenja* Kako veš, da slišim glasove?

ŽUPAN: *po premoru* Slišiš glasove?

KLARA: Ti jih ne slišiš?

ŽUPAN: *previdno* Tudi. Slišim ukaze, ki sem jih nekoč izdal samemu sebi in potem nanje pozabil. Slišim opozorila iz podzavesti, da ne smem podleči malodušju, ker je od mene odvisnih preveč ljudi.

KLARA: Jaz slišim drugačne glasove. Da je veselje, ki nas obdaja, velika reka energije, v kateri plavajo naše sanje in naša prihodnost. Da smo intimno povezani z vsem, kar je živega. Da ima vsaka stvar v veselju zavest. Rastline čutijo, sanjajo, imajo načrte. Kamni vedo, da so kamni; gore se zavedajo, da vidijo sebe v gorskih jezerih.

ŽUPAN: Nadaljuj.

KLARA: Čustva imajo energijo, stric, in ta energija vpliva na nas še dolgo potem, ko čustev ni več. Pokopališče je staro tristo let. Se zavedaš, koliko duš, koliko neuresničenih sanj se drenja na tem prostoru?

ŽUPAN: Priznati moram, da se tega ne zavedam.

KLARA: Vse mi govori, stric. Listje na drevju, kamenčki ob poti. Sonce, dež, grom in blisk, vse ima svoj glas. Najbolj jasen pa je glas mojega brata. Prosim, Klara, me roti, ne dovoli, da me sežgejo. Ničesar v življenju se nisem bal bolj kot ognja.

ŽUPAN: To ti govorijo glasovi?

KLARA: To, in še več. Koga naj torej poslušam: tebe ali glasove?

ŽUPAN: *premor* Moj glas je le eden od mnogih. In prav gotovo je povsem izgubljen med glasovi rož, dreves, žita, neba, dežja, preminulih duš. Mogoče je moj glas prišel prepozno, da bi ga slišala. *Se obrne, da bi šel.*

KLARA: Odhajaš?

ŽUPAN: Kaj pa mi drugega preostane?

KLARA: Kaj to pomeni?

ŽUPAN: To pomeni, Klara, da morava prisluhniti vsak svojim glasovom.

KLARA: Ne razumem.

ŽUPAN: Morda nismo na svetu zato, da bi razumeli. Morda smo tukaj, da bi odigrali svoje vloge tako, da vložimo vanje vse, kar je v nas najboljšega, in se potem poslovili.

KLARA: Potem jih morava odigrati do konca, a ne?

ŽUPAN: Ne vidim druge poti.

KLARA: Mi boš izpolnil vsaj eno željo?

Župan se obrne. Klara seže v torbo in izvleče prenosni CD predvajalnik. Ponudi ga Županu.

KLARA: Posnela sem izbor pesmi, ki jih pojem na pogrebih. Prisluhni jim kdaj. Morda bodo omilile bolečino.

ŽUPAN: Kakšno bolečino?

KLARA: Bolečino zavesti, da raje ne bi storil tega, za kar si prepričan, da moraš storiti.

Župan se obotavlja. Potem vzame ponujeni predvajalnik in si ga porine v stranski žep suknjiča. Se obrne in odide za vogal kapelice. Klara razgrne odejo, ki jo je prinesel Gospod Guido, in leže nanjo. Glavo položi na zvite roke in strmi predse.

Luči ugasnejo.

14.

Ko se znova prižgejo, pride izza vogala kapelice Klarina sestra Sabina. Ustavi se in gleda Klaro. Klara se obrne, pogleda Sabino, povesi oči, ne reče nič. Sabina se počasi približa.

SABINA: Želim si, da se to ne bi dogajalo.

KLARA: Zakaj si prišla?

SABINA: Ker te želim posvariti, da ni tvoja uporniška drža, času tako neprimerna, nič več kot sijajno spletena, vendar krhka pajčevina, ki jo bo odpihnila prva burja.

KLARA: Draga sestra, čas je naša stvaritev. Moja drža, času tako neprimerna, je le majhen poskus korekture.

SABINA: Zmeraj si bila pametna.

KLARA: *skoraj kot očitek* Ti pa lepa.

SABINA: Klara, kdo je bedel ob tebi v nočeh, ko nisi mogla spati?

Kdo te je varno pripeljal s strehe, kamor te je odnesla luna?

KLARA: Moja sestra.

SABINA: Kdo se trudi, da bi te razumel, potem ko te nihče drug noče ali ne more?

KLARA: Ljubica mojega zaročenca.

SABINA: Še danes si bom poleg groba postavila šotor in niti s konji me ne bodo odvekli od tu.

KLARA: Sabina, kar si imela s Filipom, me ne zanima. Minilo je. In tudi če ni, je vseeno.

SABINA: Filip ljubi tebe. In ti to veš.

KLARA: Pojdi k njemu. Povej mu, da ga imam kljub vsemu še vedno rada. In tebe tudi. Vse je pozabljeno, vse odpuščeno.

SABINA: Klara –

Klara se dvigne, objame Sabino. Nekaj časa molčita, objeti. Potem se Klara odmakne, vendar zadrži roke na sestrih ramenih.

KLARA: Vsak od nas doživi trenutek, v katerem lahko uresniči ves svoj potencial.

SABINA: *dvigne Klarine roke s svojih ramen* In tebi je to uspelo. Jaz zamujam, kot vedno. Čeprav mlajša, si bila vedno pred mano. Ampak saj ti tega ne očitam. Čeprav sem ti vedno zavidala tvoje lastnosti. In te posnemala, kolikor se je dalo.

KLARA: Uboga Sabina! Kaj ne veš, da sem se kradla v tvojo sobo, si pomerjala tvoje obleke, preizkušala na sebi tvoja ličila? V upanju, da bom vsaj pol tako lepa kot ti?

SABINA: Moja lepota mine. Komaj vzcveti, že začne veneti. Lepota, ki jo nosiš v sebi ti,ostane.

KLARA: Mogoče je v meni samo kepa obupa; trenutek spoznanja, da svet ni tako lep, kot sem nekoč verjela.

SABINA: Klara, a se nič ne bojiš?

KLARA: *premor* Zelo.

SABINA: Bi te motilo, če prideva s Filipom oba? Se ti opravičiva z roko v roki?

KLARA: Če ne gre drugače.

SABINA: Hvala, sestra; grem ponj. Še nekaj. Se spomniš najinega profesorja matematike in filozofije? Gospoda Guida?

KLARA: *zaskrbljeno* Kaj je z njim?

SABINA: Pretepli so ga. Krvavega so pustili na pločniku.

KLARA: *vdano* Posvarila sem ga. Pa me ni ubogal.

SABINA: Ne razumem.

KLARA: Morda nismo na svetu zato, da bi razumeli. Morda smo tukaj, da bi odigrali svoje vloge tako, da vložimo vanje vse, kar je v nas najboljšega, in se potem poslovili.

SABINA: Grem.

KLARA: Pojdi, sestra.

Sabina gre proti vogalu kapelice.

Sabina.

Sabina se obrne.

Kateri od najinih bratov leži v tem grobu?

SABINA: Andrej.

KLARA: Lahko prisežeš?

SABINA: Priseči ne morem. A ni vseeno, konec koncev?

KLARA: *premor* Konec koncev je res vseeno.

Sabina odide. Klara poišče mobilni telefon in pritisne na zadnjo klicno številko.

Bojan? ... Zdaj pa res potrebujem pomoč.

Odloži mobilni telefon in leže na odejo. Sključi roke, položi glavo nanje.

15.

Izza vogala kapelice pride Varnostnik.

VARNOSTNIK: Napočil je čas.

KLARA: *se usede pokonci* Tako hitro?

VARNOSTNIK: Kadar božje mline prevzame hudič, se začno vrteti hitreje.

KLARA: Moram pobrati vse?

VARNOSTNIK: Ti pomagam?

KLARA: Bom sama. Vi me varujte. Navsezadnje vas je moj stric v ta namen najel, a ne?

Začne pobirati in zlagati svoje stvari.

VARNOSTNIK: Ne zameri mi, če sem prej rekel kaj grdega. Nisem si upal ustvariti vtisa, da te spoštujem.

KLARA: Mogoče spoštovanja sploh nisem vredna.

VARNOSTNIK: Spoštuje te veliko ljudi. Ampak nobeden si tega ne upa povedati.

KLARA: Zakaj niste zavarovali gospoda Guida?

VARNOSTNIK: Moral bi ga odpeljati domov in ga zakleniti v stanovanje. Tak je bil ukaz. Pa nisem mogel. Gospod je slep. Odvrnil sem oči in mu dovolil, da odide po svoje. Prepričan sem bil, da se bo vrnil k tebi. A za prvim vogalom je nanj planila tolpa huliganov in...

KLARA: Boste tudi meni dovolili, da odidem po svoje?

VARNOSTNIK: *iz žepa potegne pištolo* Branil te bom do zadnje krogle. Po ukazu tvojega strica.

KLARA: Ste jo dobili nazaj?

VARNOSTNIK: Dobil sem novo. Boljšo. *Porine pištolo v žep.*

KLARA: Pa znate ravnati z njo? Se ne bo po nerodnosti sprožila in me zadela v srce?

VARNOSTNIK: Ne bo se.

KLARA: Ste lačni?

Ponudi mu enega od v plastiko zavitih sendvičev, ki jih je prinesel Gospod Guido.

VARNOSTNIK: Mogoče pozneje. *Seže po sendviču in si ga porine v žep.*

KLARA: Jaz sem pripravljena.

VARNOSTNIK: Ti pomagam nesti?

KLARA: Bom sama. Kam me morate odpeljati?

VARNOSTNIK: Na policijsko postajo.

KLARA: Zaslišanje?

VARNOSTNIK: Ujeli so dva, ki naj bi vlomila v tvoje stanovanje. Hočejo narediti zapisnik stvari, ki so jih našli pri njima. Ugotoviti, katere so tvoje.

KLARA: To je vse?

VARNOSTNIK: To je vse.

KLARA: In potem?

VARNOSTNIK: Kar bo rekel župan. Potem se mogoče lahko vrneš sem.

KLARA: *zmedena* Potem še ni konec? Jaz sem pa mislila ... Oh, kako sem utrujena. Mi dovolite minutko ob grobu?

VARNOSTNIK: *ji vzame torbo in zvito odejo iz rok* Počakal bom zgoraj pri cerkvi.

Odide proti vogalu kapelice in se ustavi. Položi torbo in odejo na tla, vzame iz žepa podarjeni sendvič, ga odvijje in začne jesti. Klara poklekne ob grobu, poravna nekaj rož, sklene roke v molitvi.

KLARA: Andrej, odpusti mi ... Bila sem pripravljena umreti za to, da ostaneš tukaj ... Zdaj pa ne vem ... Zdi se mi, da izgubljam pogum ... Lahko moliš zame, Andrej?

Se hitro pokriža, vstane, odide za Varnostnikom. Ta ji s kretnjo roke da prednost in odide za njo okoli vogala kapelice.

V kapelici zaklenkajo zvonovi, značilno nesinhrono, kot vsakič.

16.

Izza kapelice prideta Morilec 1 in Morilec 2; prvi z motiko, drugi z lopato. Planeta na Andrejev grob in začneta izkopavati truplo.

MORILEC 2: Veš, kaj mislim? Če ne bi nihče ponujal denarja za take stvari, bi midva bila poštena človeka, a ne?

MORILEC 1: Mudi se.

MORILEC 2: Morda ne verjameš, ampak jaz sem občutljiv človek.

MORILEC 1: Jaz pa imam varovalko za živce. Da me ne bi za vsako malenkost razneslo. Veš, kaj se bo zgodilo, če ta varovalka crkne?

MORILEC 2: Pojma nimam.

MORILEC 1: Še dobro. Drugače bi zdaj pobegnil.

Koplje naprej, Morilec 2 se mu pridruži.

Luči ugasnejo.

17.

Ko se znova prižgejo, je oder prazen. Mimo drevesa prihitita Filip in Sabina, zadihana.

FILIP: Odpeljali so jo. Kam, to je vprašanje.

SABINA: Poglej, kaj so naredili z grobom!

FILIP: *v mobil* Oče? ... Ne, ne boš me poklical nazaj, briga me tvoj sestanek! ... Oče! ... *Zapre mobil in ga porine v žep.* Fuck! *Se nenadoma spomni.* Varnostnik.

SABINA: Imaš njegovo številko?

FILIP: *že kliče* Anton? ... Kje je Klara? ... *Kam* si jo odpeljal? ... Po čigavem naročilu? ... Je tam? ... Je Klara na policijski postaji?! ...

Kako ne veš ... Poslušaj, ko te vidim, ti bom izbil zobe ... Ha-
lo? ... *Varnostnik je očitno prekinil.* Fuck!
SABINA: Filip, na pokopališču sva.
FILIP: Fuck, fuck, fuck! Zadovoljna?

Izza kapelice prihiti Bojan.

BOJAN: Iščem Klaro.
SABINA: Tudi midva iščeva Klaro. Kdo pa ste?
BOJAN: Si to ti, Savina? Filip? Jaz sem Bojan. Se ne spomnita?
SABINA: Bojan, s katerim smo se tukaj igrali?
BOJAN: Klara me je klicala, rekla je, da potrebuje pomoč.
FILIP: Klara je klicala tebe?
BOJAN: Glej, predolga zgodba ...
FILIP: *v mobilni* Ej, Zmago ... Si na postaji ali na terenu? ... Slišim,
da so k vam pripeljali Klaro ... Je še tam? ... Kako nič ne veš ...
Ves dan si na postaji in nič ne veš?! ... Zmago, daj no ... Poiz-
vej ... Pokliči nazaj. *Zapre mobilni.* Ni je na policijski postaji.

*Izza kapelice prišepa Gospod Guido. Desno roko ima v povoju,
levo oko mu pokriva obličje, na obrazu ima modrice.*

SABINA: *začudena* Gospod profesor ...
GOSPOD GUIDO: Klara?
SABINA: Klare ni. Jaz sem Sabina, njena sestra. Tukaj sta še Filip
in Bojan, prijatelj iz otroštva.
GOSPOD GUIDO: In Klara?
SABINA: Odpeljali so jo.
GOSPOD GUIDO: Kam?
FILIP: Na policijsko postajo. Varnostnik pravi, da jo je tam pustil.
Policaji pa o njej nič ne vejo.
GOSPOD GUIDO: Potem smo verjetno prepozni.
FILIP: Kaj mislite s tem?
SABINA: Gospod profesor, kaj mislite s tem?
GOSPOD GUIDO: *počasi prišepa bliže* Filip, imaš mobilni? Meni
so ga ukradli.
FILIP: Koga naj pokličem?

GOSPOD GUIDO: Vtipkaj 041 354 412. *Filip vtipka številko.* Če se oglasi moški, mi pritisni aparat ob uho. Če se oglasi ženska, povej, da si poklical napačno številko.

Filip pokliče, čaka. Skoči h gospodu Guidu, ki se opira na svojo palico, in mu pritisne mobilni telefon ob levo uho.

GOSPOD GUIDO: Marko, kako si? ... Guido, da ... Poslušaj. Ker vem, da ti nikoli nič ne uide, bi me zanimalo, ali si danes kaj videl županovo nečakinjo Klaro ... Aha ... *Poslušaj.* No, to pa je presenečenje ... Hvala ti, Marko.

Filip odmakne mobilni telefon; vsi strmijo v gospoda Guida.

SABINA: Gospod profesor?

GOSPOD GUIDO: *po premoru* Klara je dobila oskrbo v zdravstveni ustanovi.

FILIP: So tudi njo pretepli?

GOSPOD GUIDO: Ne.

FILIP: Povejte, gospod.

GOSPOD GUIDO: A je kdaj rekla, da sliši glasove?

SABINA: Velikokrat. Ampak s tem ni mislila, da jih sliši zares ...

GOSPOD GUIDO: Strokovnjaki očitno menijo, da potrebuje pomoč.

Pred dobro uro so jo odpeljali v belo stavbo na robu mesta.

FILIP: V hišo norcev?

BOJAN: Zakaj?

GOSPOD GUIDO: Verjetno zato, da bi ji omejili sluh na zaznavo glasov, ki so skladni z načrti izbrancev, ki vedo, kaj je dobro za nas.

FILIP: *Sabini* Greš z mano?

GOSPOD GUIDO: Počakajta! Mogoče se je ta moj prijatelj zmotil.

FILIP: , pokliči še eno številko. *Filip pripravi mobilni telefon.* 041 405 841.

Filip vtipka številko, počaka. Skoči h gospodu Guidu in mu pritisne aparat ob uho.

GOSPOD GUIDO: Bruno, kako si ... A res? ... Odlično, čestitam ... Glej, Bruno, vem, da te zavezuje zdravniška etika, ampak eno malenkost boš le zaupal svojemu nekdanjemu profesorju ... Gre za ŽUPAN:ovo nečakinjo Klaro, mislim, da je bila na gimnaziji dve leti za tabo ... *Poslušaj*. ... Kaj? ... Vse mesto že ve? Ne, mi smo zgoraj na pokopališču ... Bruno ... saj se ne šališ? ... Vem, vem. Oprosti. Hvala ti.

Odmakne glavo od telefona. Iztegne roko s palico in se rahlo zamaje.

SABINA: Gospod profesor?

Filip in Bojan priskočita in ga podpreta, da se ne sesede. Počasi se zbere in se vzravna.

SABINA: Mogoče bi sedli na tla.

GOSPOD GUIDO: V redu bo. Trenutek slabosti.

FILIP: Kaj ste izvedeli?

GOSPOD GUIDO: *po premoru* Ko so jo pripeljali v njeno sobo, posebno sobo v petem nadstropju, je planila proti oknu, ki je bilo slučajno odprto, in poletela kot ptica, ki je ušla iz kletke, proti morju pod sabo. *Premor* Ni ga dosegla, razbila si je glavo na ostrih skalah.

Popolna tišina. Sabina je prva, ki se zgane.

SABINA: *zahlipa* Ne ...

18.

Izza vogala kapelice prideta Župan in Varnostnik. Filip se požene proti očimu in ga napade s pestmi. Varnostnik ga skuša zadržati.

FILIP: Tja si jo dal zapreti? Zakaj?

ŽUPAN: Filip –

FILIP: Zato, ker je nisi hotel samo ubiti, ampak za povrh še ponižati?

No, zdaj si dosegel svoje.

ŽUPAN: Filip –

FILIP: Zdaj ti ne bo več treba lagati, vsaj nekaj časa ne.

ŽUPAN: Filip –

FILIP: Dogovorila sva se, da jo peljem okrog sveta!

ŽUPAN: Nič se nisva dogovorila ...

FILIP: Rekel si, da boš pokril vse stroške!

ŽUPAN: Filip –

FILIP: No, zdaj si zmagal. In drhal ti bo ploskala. Bravo!

GOSPOD GUIDO: Bravo, gospod župan!

SABINA: *skozi jok* Bravo, stric.

ŽUPAN: *po premoru* Nihče ni zmagal. Prej bi moral storiti, kar sem storil prepozno. Predolgo sem skušal zaščititi njo, ki mi je bila zmeraj najdražja. Dražja od tebe, Sabina, dražja celo od tebe, Filip. Ne zameri mi, skušaj me razumeti.

FILIP: Kdo naj razume pošast!

ŽUPAN: Pred nekaj minutami so vlagatelji odstopili od pogodbe. Sklenili so, da vložijo denar v gradnjo hotela deset kilometrov naprej ob obali. *Naredi korak, se ustavi*. Ta velika stvar tam spodaj bo ostala nedokončana. Sivo betonsko ogrodje, ki bo štrlelo v nebo in nas opominjalo, da si ne zaslužimo boljšega od tega, kar imamo.

GOSPOD GUIDO: In zdaj?

ŽUPAN: *naredi še en korak, se ozre na mesto* Mogoče bi moral razmisliti o odhodu. Nekam daleč. Proč od teh krajev, kjer me je na vrh grebena dvignila greznica namesto čistega morja. Ven iz tega časa, ki toliko obljublja in tako malo da.

SABINA: In Klara?

ŽUPAN: *se posprehodi nazaj do groba* Tukaj so sveta tla, v katerih bi hotela počivati, če bi imela izbiro. Poleg svojega brata. Tukaj bo pokopana. In jaz, ki sem najbolj kriv za vse, kar se je zgodilo, bom prvi pokleknil ob grobu in molil za dušo nečakinje, ki sem jo imel neizmerno rad. In za duše vseh nas, ki ji nismo znali biti enaki.

*Poklekne in moli. Drugi stojijo v polkrogu in ga gledajo.
V kapelici zaklenkajo zvonovi, značilno nesinhrono. Po desetih
sekundah se ustavijo. Izza kapelice pokukata dve glavi: Morilec
1 in Morilec 2. Županu zazvoni mobilni. Vstane in ga potegne
iz žepa. Glavi izgineta za kapelico.*

ŽUPAN: Ne morem danes. Tudi jutri ne. Organizirati moram pogreb.
Pospravi mobilni.

FILIP: Nobenega pogreba ne boš organiziral, Županuu v obraz, kot
psovko oče! S Sabino ga bova. In prepovedujem ti, da se po-
greba udeležiš.

ŽUPAN: Filip –

FILIP: Hočem proč. Hočem biti odvisen samo od sebe, ne od tvojih
zvez –

ŽUPAN: Pomiri se –

FILIP: Odvetnik! Mojster jezika. Me zanima, kako ti bo služil, ko
boš zagovarjal samega sebe.

ŽUPAN: Moram iti.

Se obrne in odide proti vogalu kapelice. Varnostnik mu sledi.

SABINA: Pridite, gospod profesor. Pospremila vas bova do mesta.

GOSPOD GUIDO: Tokrat ne bom rekel ne. Na svidenje, Bojan.

BOJAN: Na svidenje.

FILIP: Ti ne greš?

BOJAN: Potrebujem trenutek zase.

*Sabina in Filip pomagata gospodu Guidu do vogala kapelice in
naprej.*

19.

*Bojan plane k drevesu, se hitro sezuje in objame deblo, da bi splezal
v krošnjo. Potem, kot da si je premislil, izvleče mobilni in vtipka*

številko. Izza vogala kapelice ga ves čas pogovora opazujeta Morilec 2 in Morilec 1.

BOJAN: Boris? ... Ej, stari, pripravi stvari za montažo ... Jutri ...
Poslušaj, česa takega še v življenju nisi videl, to je bomba ...
Rečem ti, to je ... Okay, se slišiva.

Si porine mobilni telefon v žep in spleza v krošnjo drevesa. Morilec 1 in Morilec 2 se približata, odložita lopato in motiko na Andrejev grob. Ustavita se pod drevesom.

MORILEC 1: Kako kaj tam zgoraj?

V krošnji tišina. Potem zaslišimo „Sranje!“, iz krošnje prileti kamera, ki jo Morilec 2 v zadnjem trenutku ujame.

MORILEC 2: Res je bomba.

MORILEC 1: *v krošnjo* Se bojiš priti dol? Potrebuješ pomoč?

MORILEC 2: Rada pomagava.

MORILEC 1: Pridi, delo te čaka.

MORILEC 2: Za začetek me lahko naučiš, kako se iz kamere vzame kaseto.

Med vejami vlada tišina.

MORILEC 1: Mislim, da je v krošnji redka primorska ptica. *Iz vleče pištolo.* Nekaj sva jih danes že sklatila.

Pomeri v krošnjo.

MORILEC 2: Bum bum.

Bojan hitro spleza na tla in prestrašen občepe pod drevesom. Potem si začne obuvati čevlje. Morilca ga opazujeta.

BOJAN: Nujno bi moral v hotel, imam opravke ...

MORILEC 1: *potegne iz žepa kaseto* To iščeš?

MORILEC 2: Vedela sva, da boš potreboval posnetke redkih primorskih ptic, pa sva jih prinesla. Posebej zate.

MORILEC 1: Iz hotela.

Morilec 1 si porine kaseto nazaj v žep.

MORILEC 2: Kaj bomo najprej? Razmontirali štokljinno gnezdo *pobere kamero* ali začeli s telovadbo?

MORILEC 1: Najprej telovadba.

MORILEC 2: Izvoli, gospod novinar. Čakata te motika in lopata.

Bojan pohlevno odide do Andrejevega groba. Pobere motiko in lopato.

BOJAN: A lahko vprašam, kaj vse to pomeni ...

Morilec 2 ga s pestjo udari po glavi. Bojan si z roko drgne boleče teme.

MORILEC 2: Bi še kaj vprašal, Bojan? *Bojan odkima.*

MORILEC 1: Imaš pet minut, da izkoplješ truplo iz tega groba.

Bojan se loti dela. Morilca stojita ob strani in kadita.

MORILEC 2: Dober je, kaj praviš, kolega?

MORILEC 1: Res ima zdrav odnos do dela.

MORILEC 2: Ne vem, zakaj se ukvarja s snemanjem redkih primorskih ptic. S to energijo bi lahko kopal grobove v Nemčiji ali Franciji. Zaslužil bi desetkrat več.

MORILEC 1: Točno. Zdaj ko imamo svobodni pretok kapitala in delovne sile.

MORILEC 2: Ampak v primeru tega hotela, kolega, kapital ni prišel v srečne roke.

MORILEC 1: Se zgodi.

MORILEC 2: Ne boš postal šef varnostne službe.

MORILEC 1: Ne. Si zdaj zadovoljen?

MORILEC 2: Jaz sem se odločil. Ko tu končava, grem na pot.

MORILEC 1: Spodnji Duplek?

MORILEC 2: Chicago. New York. Mogoče Los Angeles. Pridi še ti.

MORILEC 1: Slaba ideja.

MORILEC 2: Zakaj?

MORILEC 1: V Ameriki vsi nosijo brzostrelke. Tam nimava kaj početi.

MORILEC 2: Ampak midva sva najboljša.

MORILEC 1: Ne smeš tako misliti.

MORILEC 2: Poglej, kako sva uredila vse to. Čista pesem.

MORILEC 1: Ni še konec.

MORILEC 2: Za mene je. Jutri odhajam. S prvim letalom.

MORILEC 1: Srečno pot.

MORILEC 2: Če mi daš številko računa, ti bom vsak mesec nakazal
dva tisoč dolarjev. Finančna podpora za neumnega prijatelja.

MORILEC 1: Jaz te pridem pa obiskat. V zapor, kjer boš čakal na
električni stol.

MORILEC 2: Jaz hočem biti bogat.

MORILEC 1: *pogleda v grob, v katerem Bojan stoji že do pasu*
Dovolj bo.

BOJAN: Tukaj bi moralo biti truplo ...

MORILEC 1: Saj bo.

Bojan položi lopato na tla poleg groba in skušata zlesti iz jame.

MORILEC 2: Hej, hej, hej!

Bojan zdrsne nazaj v grob.

MORILEC 1: Moramo se pogovoriti.

MORILEC 2: Tako je. Kako si lahko ravnal tako neodgovorno?

BOJAN: *popolnoma zmeden* Ne razumem.

MORILEC 1: Pokazal si strašno pomanjkanje ... kako se reče? ...
zdrave pameti.

MORILEC 2: Strašno pomanjkanje. Ogledala sva si to tvojo kaseto
iz hotela in bila sva ... kaj sva bila, kolega?

MORILEC 1: Zgrožena.

MORILEC 2: Tako je. Kako si mogel razmišljati o predvajanju
takšnih stvari na televiziji?

MORILEC 1: Že tako je na televiziji preveč laži.

MORILEC 2: Ne moremo zdaj gledalcem postreči z resnico. Televizijo gledajo občutljivi ljudje.

MORILEC 1: In otroci.

MORILEC 2: Kaj si bo mislil narod, če izve, da se dogajajo take stvari?

MORILEC 1: Narod potrebuje pravljice.

MORILEC 2: Prepričan sem, da so takšnih neumnosti sposobni samo ljudje, ki ne znajo zapeti državne himne. Kaj staviš, kolega, da je ne zna zapeti niti strokovnjak za redke primorske ptice?

MORILEC 1: Stavim njegovo kamero. Če imaš prav, je tvoja, če se motiš, je moja.

MORILEC 2: Odlično. *Položi kamero na tla.* Predstavljam si, Bojan, da smo na slavnostni otvoritvi hotela tam spodaj. Vsi so tam, župan tega mesta, najmanj pet ministrov, morda predsednik vlade. Jaz sem dirigent Slovenske filharmonije. Ti si pa operni pevec in moraš zapeti himno. En, dva, tri.

Dvigne roke kot dirigent. Zamahne prvič, zamahne drugič. Bojan molči.

MORILEC 1: *izvleče pištolo in jo uperi v Bojanaa* Mislim, da potrebuje spodbudo.

Morilec 2 še enkrat dvigne roke in začne dirigirati.

BOJAN: *zapoje* „Bog našo nam deželo ...“ *Premolkne, skuša povrtati po spominu, potem nadaljuje.* „Bog našo nam deželo, Bog živi ves slovenski svet, brate vse, kar nas je sinov sloveče matere! V sovražnike z oblakov rodu naj naš'ga trešči grom ...“

Morilec 2, ki je tačas izvlekel pištolo, ustrelil Bojanaa v srce. Morilec 1 ga ustrelil v glavo. Bojan se zruši v grob.

MORILEC 2: Glava ali srce?

MORILEC 1: Glava.

MORILEC 2: Jaz pa srce.

MORILEC 1: Dajva še enkrat obratno, za vsak primer.

Oba naenkrat ustrelita v grob. Pospravita pištole. Sežeta po motiki in lopati, vendar Morilcu 1 zazvoni mobilni telefon. Pusti motiko na tleh, izvleče aparat in odgovori. Morilec 2 stoji z lopato v roki poleg njega.

MORILEC 1: Gospod? ... Vse pod kontrolo ... Imava kasete ... Novinarja ni več ... Odstranila sva ga ... Kot ste rekli ... Ne ne, ne bo ga nazaj ... Stoprocentno ... Razumeva se, gospod, odstraniti pomeni odstraniti ... Nič se ne bojte, vse je v redu ...

Porine telefon v žep, se zamisli.

MORILEC 2: Kaj narobe?

MORILEC 1: Poslušaj, kolega. Kaj pomeni odstraniti?

MORILEC 2: Nisem najbolj siguren.

MORILEC 1: Misliš, da je to mogoče razumeti na več načinov?

MORILEC 2: Po moje ne. Odstranil sem smet s tvojega rokava.

Iztegne roko, odstrani nevidno smet in jo zmečka.

MORILEC 1: Bojim se, da sva vse skupaj zajebala.

MORILEC 2: Kako? Saj nisva neumna.

MORILEC 1: Daj, zakopljiva ga in hitro proč.

20.

Morilec 2 in Morilec 1 začneta zakopavati jamo. Izza vogala kape-lice pride Varmostnik s pištolo v roki. Previdno se približa. Morilec 1 in Morilec 2 ga ne opazita, dokler se ne ustavi dva metra od njiju. Strmita vanj.

VARNOSTNIK: Zdravo, prijateljčka. Vrnila se je nadležna muha. Se počni po licu. Zzzzzzzp.

Morilec 1 in Morilec 2 se spogledata. Odvržeta orodje, pograbite pištole. Slišimo štiri poka drugega za drugim. Morilec 1 in Morilec 2 se mrtva zvrneta v grob; Morilcu 2 štrlijo dolge noge na prosto. Varnostnik se prime za želodec in počasi zleze skupaj. Najprej počepne, potem se prevrne. Malo potrza, potem obmiruje. Tišina.

Pride Župan in najde tri trupla. Stoji in gleda. Posprehodi se okrog trupel. Skloni se in Varnostniku potipa žilo na vratu. Ustavi se pri grobu in ugotovi, da je v njem še eno truplo. Skloni se in pobere kaseto, ki Morilcu 1 štrli iz žepa. Ogleđa si kamero. Pritisne na gumb, odprejo se stranska vratca, izvleče kaseto. Vrže kamero v grob. Z obema kasetama v roki gre nekoliko nižje in strmi v dolino. Izvleče mobilni telefon in vtipka številko.

ŽUPAN: Gospod Janez, ste vi? ... Glejte, rad bi vas prosil za uslugo ... Na pokopališču je velik nered, stvari bo treba pospraviti ... Vem ... Koliko časa ste bili občinski grobar? ... Pet let do penzije ... Glejte, gospod Janez, rad bi vam ponudil vašo službo nazaj ... Hotel? ... Spremenili ga bomo v počitniški dom za invalide ... Tukaj bo znova pokopališče ... Ne, gradnja krematorija se bo ustavila ... Vse kosti se bodo vrstile sem, vse boste zakopali nazaj ... Tja, od koder so bile izkopane, saj imate seznam ... Je pa nekaj nezakopanih trupel ... *Se ozre.* Mislim, da štiri ... Ne vem, kako je prišlo do tega ... Veseli me, da se razumeva ... Kjerkoli, gospod Janez, morda pod drevesom ... Mi obljubite, da boste to naredili? ... Potem sva zmenjena ... Še ena stvar ... Oglejte si zvonove v cerkvi, z njimi je nekaj hudo narobe ... Uglášeni zvonovi so najmanj, kar si zasluži ta kraj ...

Prekine pogovor, obdrži aparat v roki. V kapelici začne biti ura. Počasi odšteje dvanajst. ŽUPAN: stoji in sklonjene glave posluša. Potem sede na tla in vtipka številko v mobilni telefon.

Bernarda? ... Danes se bom vrnil bolj pozno ... Vem, da je tako vsak dan, ampak danes bo še posebej pozno ... In mogoče sploh ne bo danes ... Nič takega, oglašiti se moram na policiji in dati

izjavo ... Ne vem, Bernarda, ne vem, kako dolgo me bodo za-
držali ... Povej prijateljem, in znancem, in sodelavcem ... povej
jim ... da mi je žal ...

*Obsedi, si ogleduje obe kaseti. Eno porine v levi žep suknjiča,
drugo skuša poriniti v desnega. Ob nekaj zadene.*

Izleče Klarin CD predvajalnik. Ogleduje si ga. Potem ga vklopi.

Posluša Klarino Avemarijo.

Luči počasi temnijo. Zavesa.